

ATEİST DERGİ

ÜCRETSİZDİR

Tanrıyı inanç yaratır.

Şubat 2014

Sayı 2

Tanrı Kavramı Ya varsa?

**ATEİZM
İMKANSIZ MIDIR?**

Hasan Aydın

YA VARSA?

Alfa

**BİZE EVRİMİ
SAVUNMAK YAKIŞIR**

Bahar Kılıç

**TASARLANAMAYAN
EVREN**

Kerem Canköçak

**TANRI
VE
AHLAK**

Aydın Türk

SÖYLEŞİ: FACT (KARİKATEİST)

ATEİST DERGİ

**Mobil e-Dergi uygulamalarımız
yakında
tüm akıllı telefon ve tabletlerde**

**ANDROID
UYGULAMASI**

**BlackBerry
UYGULAMASI**

**iPhone
UYGULAMASI**

**Windows 8
UYGULAMASI**

www.ateistdergi.com

facebook.com/AteistDergi

twitter.com/AteistDergi

02 Ateistler Meclisi Nedir ?
-Türkiye’de Güzel Şeyler
Oluyor - Kuruluş Bildirisi

06 Ateizm İmkansız
mıdır?
Hasan AYDIN

10 Ya Varsa ?
ALFA

16 Haberler
Ateist Haber

18 Tanrı Ve Ahlak
Aydın TÜRK

20 Tasarlanamayan Evren
Kerem CANKOÇAK

26 Kültür Sanat
“DUVAR”

28 Bilim ve Teknoloji.

30 Bize Evrimi
Savunmak Yakışır
Bahar KILIÇ

33 Nasıl Ateist Oldum?

37 Karikatür & Mizah
UYANDIRMA SERVİSİ

38 Söyleşi
Fact

40 Mücahit Ateistler
unbekannt

Merhaba.

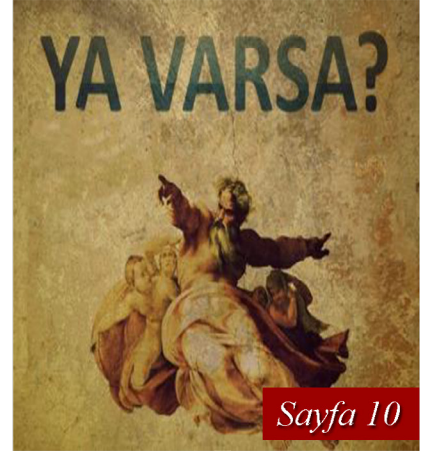
Ateist Dergi’nin 2. Sayısı ile karşınızdayız. Bu sayıda birbirinden değerli yazarların Tanrı Kavramı ile ilgili yazılarının yanı sıra, Karikateist Söyleşi, Kitap Tanıtımı ve seri halinde devam edecek olan Evrim Teorisi bölümünü bulacaksınız. Haber ve teknoloji bölümünün dışında karikatür/mizah köşemizi de okuyabileceksiniz. Dergimizin çıkması için gece gündüz uğraşan teknik ekibimize teşekkürü borç biliriz. Ayrıca teknik çalışmalarda katkı sağlayabilecek kişileri aramızda görmekten memnuniyet duyarız.

Yayımlamakta olduğumuz Ateist Dergi, orta ve uzun vadede tüm Ateistlerin ve Non-Teistlerin sesi olma yolunda ilerlemektedir. Ateistlerin farklı siyasi kimliklerini ayırıştırma unsuru değil geliştirici unsur olarak gördüğümüz gibi, bu farklılıkları Ateistler Meclisi Derneği altında bir araya getirme çabamıza gelen destekler beklediğimizin üzerinde seyretmektedir. Daha önce belirttiğimiz sözlerimizi tekrar etme ihtiyacı hissetmekteyiz. Esas hedefimiz Ateist ve Non-Teistlerin bir araya gelmesi ve toplumsal taleplerinin yaşamda yer bulmasını sağlamaktır. Hiçbir ideolojik farklılığa bakmadığımız gibi, Meclisimiz herhangi bir ideolojinin güdümünde de değildir. Hedeflerimiz arasında da yer almamaktadır ve almayacaktır. Çalışmalarımızı özellikle Ülkemizin şartlarında gerçekleştirmek pek de kolay değil. Başlattığımız bu girişimin zorluğunun da farkındayız. Bu anlamda örgütlenmenin, dinsel baskı ve dayatmaların etkisizleştirilmesi görüşünde ortaklaşan tüm Ateist ve Non-Teistleri aramızda görmekten mutluluk duyacağız.

Ateistler Meclisi Dernek Girişimi

Sayfa 06

Sayfa 10

Sayfa 16

Sayfa 28

Türkiye’de Güzel Şeyler Oluyor

Ülkemizde örgütlenme hayali kuran ateistlerin rüyası gerçek olmak üzere! Ateistler Meclisi göreve hazır...

İki binli yılların başından itibaren sanal dünyada hızla örgütlenen inançsızlar kısa bir süre önce bir dernek kurma fikriyle toplantılar yapmaya başladı. 19 Mayıs 2013 tarihli ilk toplantıdan itibaren gruba destek verenlerin sayısı hızla arttı. Gerçekleştirilen toplantıların yanında sanal örgütlenmesini de kuran grup adını Ateistler Meclisi olarak belirledi.

Kısa süre önce kuruluş bildirisini oluşturan Ateistler Meclisi, yıllardır Türkiye’de eksikliği hissedilmekte olan bir inançsızlar birliği kurma amacıyla bir araya gelen bir grup ateist, agnostik, deist ve panteistten oluşmaktadır. Kuruluş hedefi bir ateist derneğin temellerini atmak olan Meclis, bu kapsamda sanal dünyanın örgütlenmeye olan faydalarını kullanırken, gerçek işleyişini şimdiye kadar görülmemiş bir şekilde kamuya açık olarak duyurulan toplantılar vasıtasıyla yapmaktadır.

Şimdiye kadar iki binden fazla inançsız bir araya getirdiğinden dolayı, üstlendiği sorumluluğun bilinciyle, hiçbir siyasi parti, kurum veya örgüt ile organik bağı bulunmayan Ateistler Meclisi siyaset üstü bir sivil toplum kuruluşu misyonunu yerine getirmektedir. Geçtiğimiz mayıs ayından itibaren gerçekleştirilen aylık toplantılar, gelen talebin hızla artması sonucu ikiye ayrılıp, her ayın ikinci ve dördüncü pazar günü Tanışma ve Tartışma Toplantılarına (TTT) ayrılmaktadır.

Meclisin işleyiş yöntemi doğrudan demokrasiye dayanmaktadır. Aidat veren tüm dernek üyeleri dernek içinde karar almada aktif rol oynamaktadır. Genel hedefi hukuki ve sosyal alanlarda inançsızlıkları yüzünden herhangi bir kişi ya da kurum tarafından ayrımcılığa uğramış inançsız vatandaşlarımızın haklarını sonuna kadar savunmak olan Ateistler Meclisi’nin Tanışma ve Tartışma Toplantıları’na katılabilirsiniz.

Dernekleşme sürecinde geline nokta umut vaat ederken, daha fazla inançsız bireye ulaşma çabasıyla hareket eden Ateistler Meclisi, birçok ilde örgütlenmesini sürdürmekte, şube ve temsilcilikler açılması yönünde çalışmalar yürütmektedir.

Meclise ulaşmak için ateistlermeclisi.org adresini kullanabilir, Ateistler Meclisi’ni ayrıca; facebook.com/AteistDernek ve twitter.com/AteistDernek hesaplarından da takip edebilirsiniz.

**Tanışma ve Tartışma Toplantılarımız düzenli olarak
her ayın 2. ve 4. Pazar günü saat 13:00-19:00 arası
Kadıköy/İstanbul
Nazım Hikmet Kültür ve Sanat Merkezi’nde
2. Kat, 208 numaralı odada yapılmaktadır.**

Ateistler Meclisi Türkiye’de yaşayan tüm ateistlerin haklarını siyasi, sosyal ve hukuki platformlarda savunmayı ve inançsızların haklarını aramayı ilke edinmiş ateist bireyler tarafından önce bir platform olarak kurulmuş, zamanla dernekleşme sürecine girmiş bir sivil toplum kuruluşudur.

Ateistler Meclisi'nin amaçları, Türkiye'de kendini dinlerden arınmış hisseden bireylerin düşüncelerini rahatça ifade edebilecekleri bir ortamı desteklemek, toplumu ateizmle tanıştırmak, ülkemizdeki ateist ve dinsizleri bir araya getirecek kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlemek ve ateist ve dinsizlere karşı oluşabilecek tehditlere karşı bir sosyal ve hukuki savunma mekanizması geliştirmektir.

Okak 2014 tarihi itibariyle Ateist Dergi isimli aylık yayın organımız yayın hayatına başlamıştır. Henüz e-dergi formatında ve ücretsiz olan Ateist Dergi'yi, şartların gelişimine göre en kısa sürede gazete bayilerinden satın alabileceğiniz aylık bir dergi haline getirmek için çalışmalarımız sürmektedir. Ateist Dergi'ye www.ateistdergi.com adresinden ulaşabileceğiniz gibi, Apple AppStore, Google Play (android), BlackBerry AppStore'dan da e-dergimizin tablet ve akıllı telefon uygulamalarını indirerek yayınlarımızı takip edebilirsiniz.

Ateist ve kendini dinsiz olarak değerlendiren herkese kapımız açıktır. Facebook ve Twitter hesaplarımızdan bizi takip edebilir, buraya tıklayarak (link) aylık dergi yayınlamamızdan ve toplantı/etkinlik duyurularımızdan düzenli olarak haberdar olabilir ve aramıza katılabilirsiniz.

Bizi internet sitemizden takip edebilir, e-dergimize üye olarak, etkinlik ve toplantılarımıza katılarak destekleyebilirsiniz. Ayrıca, bize iletişim sayfamızdan da ulaşabilirsiniz.

Ateistler Meclisi, çoğunluğu ateistlerden oluşan ancak tüm inançsızları şemsiyesi altında toplamayı hedefleyen bir sivil toplum kuruluşudur.

Ateistler Meclisi'nin arkasındaki karanlık güç: Bilim ve eğitim ışığında ilerleyen aydınlanmacı bireylerdir.

Ateistler Meclisi siyaset üstü bir kurumdur. STK'mıza destek veren bireylerin farklı siyasi görüşlerinin olması kaçınılmaz. Ancak üyelerin bireysel siyasi görüşleri Ateistler Meclisi'ne mal edilemez.

ateistlermedisi.org
AÇILDI

[illegible]

Ateistler Meclisi

Kuruluş Bildirisi

1- Tanım

Ateistler Meclisi, resmi din kurumunun ve sivil alanda toplumsallaşmış dinsel dogmanın insanlar üzerinde yarattığı gerici baskıya karşı mücadele etmek için bir araya gelmiş gönüllülerin platformudur.

2- Din, aydınlanma ve ateizmin tarihsel değerlendirmesi

Bilinçli varoluşundan bu yana toplumsal bir varlık olan insan, henüz bilimsel düşünce olanaklarına sahip olmadığı çağlarda varoluşunu açıklamak ve anlamlandırmak için dinsel anlatıları oluşturmuştur. Bu anlatılar, her durumda toplumsal hayatı düzenleyen buyurgan bir niteliğe de sahip olmuş, yerleşik ve yaygın kabul görür hale geldikçe aynı zamanda toplumun egemenlerinin ezilenlere karşı kullandığı bir ideolojik baskı aracı niteliği kazanmıştır.

İnsanlık, varoluşunun yaklaşık son dört yüzyılını oluşturan dönemde, tüm tarihi boyunca biriktirdiği toplumsal, bilimsel ve kültürel kazanımlarını aydınlanma süreci ile çok daha ileri bir boyuta taşımıştır. Aydınlanmanın özü insanın, tüm unsurlarıyla birlikte evrene bakışının ve tüm yönleriyle toplumsal yaşantısının maddi olgular konusunda sahip olunan bilgiler çerçevesinde yeniden oluşturulması ve sürekli olarak geliştirilmesidir. Bilimsel ve toplumsal ilerlemeler sayesinde mümkün hale gelen bu süreç insanın aklının ve daha önemlisi, insanın toplumsal yaşantısının metafizik dogmalardan kurtuluşunu olanaklı hale getirmiştir.

Bu süreç, aynı zamanda insanlığın düşünce tarihi boyunca nüveler halinde varlık göstermiş olan ateizme büyük bir toplumsallaşma olanağı sağlamış, ateist insanlar aydınlanmanın öncüleri haline gelmiştir. Son birkaç asır boyunca insanlığın ilerlemesi açısından önemli roller üstlenmiş bilim insanları, sanatçılar ve düşünürlerin çok önemli bir bölümünün ateist olması tesadüf değildir. Ne var ki aydınlanmanın siyasi alandaki “eşitlik, özgürlük,

kardeşlik ve adalet” idealleri, insan toplumunun halen egemenlerin ezilenler üzerindeki maddi baskısına dayalı bir nitelik taşıması nedeniyle bir ideal olarak kalmış ve din bir baskı aracı olarak egemenler açısından değerini korumuştur. İnsanlığın bilimsel ilerlemeleri ışığında her biri ayrı birer safsata ve hurafeler manzumesine dönüşmüş olan dinsel anlatıların varolmayı sürdürüyor olmalarının tek sebebi onların egemenlerin ezilenleri yönetmesini ve sömürmesini kolaylaştıran ideolojik kullanışlılıklarıdır.

3- Modern toplum ve laiklik

Modern toplum, kendisini önceleyen tüm toplumlardan daha fazla biçimde, bireylerin gönüllü ve katılımcı birlikteliği üzerine kuruludur. Bu toplumda, toplumsal barışı sağlayan en önemli unsurlardan biri, bir dinin diğer dinlere mensup insanlar ve dinsizler üzerinde baskı kurmasını engellemek ve insanların toplumun bir parçası olmak için kurmak zorunda olduğu ilişkiler üzerinde dinsel ayrımcılık ve baskı mekanizmalarını etkisizleştirmek için kurgulanmış olan laiklik ilk esidir. Laiklik, bugün gerici düşüncelerin savunucularının iddia ettiği üzere tüm dinlerin sınırsız bir özgürlükle kendilerini var etme hakkının devlet tarafından güvence altına alınması değildir. Laiklik, toplumsallaşmış insanın zorunlu olarak parçası olduğu ilişkiler olan (a)devlet kurumları ile ilişkiler, (b)istihdam ilişkileri ve (c)kamusal alandaki ilişkilerde dinin etkisizleştirilmesi, dinsel inançların etkisinin insanın bireysel ve kişisel yaşantısı ile sınırlandırılmasıdır.

Bu ilkenin, dinin bir ideolojik baskı aracı olarak egemenlerce kullanılagelmesi ile çelişkisi açıktır. Öte yandan laiklik, insanlığın aydınlanma ile elde ettiği ve Meclis’imizin varoluşu ve faaliyetleri açısından en büyük öneme sahip kazanımıdır.

4- Güncel durum ve Türkiye

İnsanlık ve ülkemiz karanlık bir dönemden geçmektedir.

Ülkemizde dinsel baskı ile aydınlanma arasındaki mücadelede, bilhassa son 12 Eylül askeri darbesinden bu yana her türlü gericiлик yeni mevziler kazanmakta, aydınlanmanın kazanımlarını etkisizleştirmekte ve itibarsızlaştırmaktadır. Özünde bilinemezlik olan post-modernizmin dünya çapında yaygın ve hakim düşünce sistematığı haline gelmesiyle birlikte her türlü dinci-gerici düşünce toplumsal alandaki etkisini hızla artırmış; dinsel dogmalar kültürel birer tabuya dönüşmüş ve bir kez daha toplumsal ilişkileri belirler hale gelmiştir.

Bu, dünya çapında yaşanmakta olan bir süreç olmakla beraber, Meclis'imizin ağırlıklı mücadele alanı olan ülkemizde durum dünyanın pek çok yerinden daha vahimdir. Siyasi iktidarın, devlet kurumlarının ve sivil dinsel örgütlenmelerin toplumsal hayatı kontrol eder ve insanlara hayatın her alanında dinsel dogmayı ve ondan türetilen yaşayış kurallarını dayatır hale geldiğini gösteren sayısız örnek mevcuttur.

Bu baskı karşısında tüm dinsizler, düşüncelerini özgürce ifade edebildikleri ve kişisel yaşantılarını düşünceleri doğrultusunda özgürce kurgulayabildikleri bir toplumsal ortamı elde edebilmek için mücadele etmek zorundadır.

Bizi Ateistler Meclisi'nde birleşmeye iten bu zorunluluktur. Daha önce belirttiğimiz gibi ateizm, aydınlanmanın en önemli öncü güçleri arasındadır. Bu önem bugün azalmış değildir ve Meclis'imiz bu tarihsel sorumluluğu hissedenerin buluşma platformudur.

5- Faaliyet İlkelerimiz

Ateistler Meclisi,

- (a) dinsel anlatıların devlet kurumu ve onun faaliyetlerinde etki sahibi olmasına,
- (b) dinsel anlatıların ne surette olursa olsun siyasetin parçası haline gelmesine,
- (c) toplumsal hayatın dini kurallar doğrultusunda şekillendirilmesine,
- (d) tüm boyutlarıyla ve hayatın her alanında dinsel ayırmıcılığa,
- (e) dinsel anlatıların kamusal eğitimde yer bulmasına,
- (f) reşit olmayanlara yönelik resmi ya da sivil, kurumsal ya da kişisel her türlü dinsel telkine
- (g) yaygın dinsel inanışları eleştirenlere yönelik sivil ya da resmi her türlü baskıya,
- (h) dinsiz ya da yaygın dini inançlara sahip olmayanları karalayan, aşağılayan ve hedef gösteren söylemlere karşı örgütlenerek, hukuk alanında adımlar atarak, düşünsel üretim ve şiddete dayalı olmayan eylemlerle mücadele eder.

Ateizm İmkansız mıdır?

Hasan Aydın

Bir derenin kaynağı, akış yönünün tersine gidilerek bulunur. Eğer ki tanrıyı bulmak istiyorsak 'kendini göstermediği için' derenin çıkış noktasına doğru yol almamız gerekir.

Derenin kaynağına vardığımızda, ilk önce yalvaçları elçileri ve ona kulluk edecek kulları görürüz. Çünkü tanrıyı bize tanıtan ve bizi gök ile buluşturan tanrının kendisi değil, kendini kul yerine koyan kulların kendisidir.

Çünkü kullarını önce hayıra erdiren yaratıcı, erdirmeden önceki halinden daha mı mutsuz olmuştur ki, kulunun önce yırtıcılar tarafından parçalanarak can çekişmesini buyurmuş daha sonrasında da uçan gagalılar tarafından didik didik edilmesine seyircimi kalmıştır. Bu sorunun cevabını bulmamız için çağımızdan oldukça uzaklaşmamız gerekecektir.

"Eğer ki, yaratıcı yarattığı evrene bu kadar güzellikler katmasaydı, mutlaka yarattığı eserinde bir noksanlık olurdu!!! Peki; yaratmadığı bir durumda iken, onda bir noksanlık mı vardı? Sorusunu hep birlikte göreceğiz."

Yağmur neden yağar? Gök gürlemesinin sebebi nedir. Deprem nasıl olur? Gün geceye neden döner? Trafikte arabaların arasından sıyrılmak bile daha zordur bu sorulardan. Çünkü çağımızda on yaşındaki çocuğun bildiği sorulardır bunlar.

Ama bir bilmediğimiz gün mutlaka olmalı. Öykümüzde o günlere aittir. Beş bin sene gerilere uzanalım. Hani firavunlar çağına. Sizce yağmurun neden ya da nasıl yağdığını çözmüşler midir? Ya da günün neden geceye döndüğünü? Aniden milyonlarca hayvanın bağırmasına eş bir sesin gökyüzünde duyulmasına hadi canım ürkmeyin gök gürlemesidir demişler midir acaba. Geceyi bir anda gündüzden daha parlak ışık çaktıran şimşekler yıldırımlar için KAÇIŞMAYIN, telaşlanmayın mı

demişlerdir. Hiç sanmıyoruz.

Ya on bin sene önce gökten nemli ve soğuk ve beyaz bir şey yere düşse, aaa bak, lapa lapa kar yağmaya başlamış mı derdik!!!

Ya yirmi bin yıl öncesi... Uzun kamışlı salların yapımına daha 15 000 yıl vardır.

Ve elli bin sene geri dönsek, taş balta kemik bıçak yapmamıza daha 25 000

yıl vardır.

Bacağının arasından kan sızan bir kadın için, haa o mu. Aybaşı olmuşsundur demeyecekti kuşkusuz. Belki de kana sebep olan şeyi ya da hayvanı çevresinde arayacak ya da çığlık çığlık korkusunu yenmek için kaçışacak ya da içinden kan çıkaran kadının önünde eğilecekti. Bilemiyoruz. Ama gerilere gittikçe bilemediklerimizde artacak kuşkusuz.

Elli bin yıl öncesi için bize Homo sapiens diyeceklerini daha bilmiyoruz.

Bir milyon yıl geriye gitsek, Dik insanı göreceğiz. Ne tuhaf geliyor de-

ğil mi. Demek ki dik durmamızdan önce dik durmayı becerememiştik. Ama biz çılgınca geri gitmeye devam edeceğiz.

5 milyon yıl. İki ayak üzerinde duran insansılar. Ne garip. 'İnsan olmadığımızı' döneme döndük.

100 000 nesil arkamıza baksak, hangi soruya hah işte bu şundan olmuş derdik acaba!!!

Biraz daha boynumuzu geriye çevirsek ve yedi milyon geçmişe gitssek, herhalde çuvallardık. Heyy. Korkmayın laan. Yalnızca güneş battı demenize kim inanırdı gün geceye döndüğünde... Birde eklememiz gerek. Daha konuşma dilimiz tam oluşmamış. Öykümüze buradan başlamamızda yarar vardır. Çünkü iki ayaküstünde durmamızın yıl dönümüdür bugün...

Tanrı nerede. Günümüz inancına bakar isek tanrı aşağıdaki dinler içinde yer almış olmalı.

Hepsini okumanız için koymadık ve hepsi bu kadar az da değil. Amacımız bu kadar inanç farklılığının neden olduğu nedenleri bulabilmek. Aşağıdaki dinlere şöyle bir göz gezdirip yazımıza devam edebilirsiniz.

Hristiyanlık / İslam / Musevilik / Bahaizm / Dürzilik / Sabiilik / Yezidilik / Samirilik / Rastafaryanizm / Manihizm / Zerdüşst dini (mazdaizm) / Mitraizm / Zuvranizm / Ayyavazhi / Budizm / Hinduizm / Ceyanizm / Sikhizm (Sikh dini) / Konfüçyüsçülük / Sintoizm / Taoizm / Ching hung / Ting hung Tenrikyo / Vuduculuk / Nambalar dini / Samanizm / Ga dini / Aynu dini / Maori dini / Akamba dinsel sistemi / Akan dinsel sistemi / A, santi dinsel sistemi / Bu, songo dinsel sistemi / Dahomey dinsel sistemi / Dinka dinsel sistemi / Efik dinsel sistemi / Isoko dinsel sistemi / Hoihoi dinsel sistemi / Lotuko dinsel sistemi / Lugbara dinsel sistemi / Eski Mısır

ğimiz kovuğun tepesinden sağanak sağanak aşağı dökülüyor. Dışlerimiz takırdıyor. Ayaklarımız buz olmuş. Ne patığımız ne pufumuz. Uluma sesleri üzerine biraz daha sıkışıyoruz gerilere. Keskin taşlarımız bile yok elimizde. Bir gök gürlemesi ve ard arda parlayan şimşek... Korkumuzu seyredeceksin. Altımıza kaçırmışız çoğumuz. Bokumuzun sıcaklığı bile hoşumuza gidiyor o an. Kömür karası bulutların arasında ışıklar çakıyor. Bebeler cıglık cıglık... Birden kayaların çatırdamasını duyuyoruz. Sığındığımız kovuktan taş parçaları düşüyor. Nasıl paniklemişiz o anda.

Günümüzdeki İnanç sistemlerinin yalnızca sayfada yer verdiklerimiz. Eğer devam etmemizi isteseydiniz, bunun on katı daha din ve inanç sistemlerini yazabilirdik. O zaman kafamızı öykümüzün başladığı noktaya çevirelim. Günümüzde bile bu kadar inanç kavramı var iken, YEDİ MİLYON YIL ÖNCE... Acaba nasıl bir inancımız vardı? İnanç var mıydı? İnanmayı bilen var mıydı. Bunu hep birlikte irdeleyelim.

Ne korkunç bir soru!!!. Evet. Çünkü her şeyden korkuyorduk. Ve her şey bizim için **MUTLAK BİLİNMEZLİK** içeriyordu. Bu yüzden bilmediklerimizden korkuyor ve korkumuzu yenecek sığınaklar arıyorduk. Yukarıda sığındığımız gibi.

Varsayalım ki bir kasırga tam pusuya düşürdüğümüz bir hayvanı parçalayacakken hepimizi kâğıt peçete gibi yüzlerce metre uzağa süpürmüş olsa, düşüncemiz ne düşünürdü acaba?

Çılgılıymız yankı yapsa, kendi sesimizin aksinden mağaranın içlerine doğru kaçmaz-mıydık acaba Çok daha basit sorsak ve hıçkırığımız tutsa, acaba yedi milyon öncesi insanımsı, eline geçirdiği taş parçasıyla kafamızı parçalar mıydı? Ne güç bir soru?

Şimdilerde bile rüyalarını yorumla-

düşmesini, soğukta ağızımızdan çıkan buharın bile tanımını yapamaz, içimizden bir şeylerin uçtuğunu sanmaz mıydık? Bir şeylerin bile anlamını bilmezken.

Sıra öykümüze geldi.

**Öykümüz, zifirden daha kara, gab-
yana gecelerden daha gece olan, bir
an-dan söz edeceğiz.**

Siyah ve kara bulutlu kör bir gece. Ne yıldız, ne ay ışığı. Zift katranı bir karanlık çökmüş. Otuz kırk kişi bir kovuk içine sığınmışız. Ne sokak lambası ne bir mum ışığı. Birbirimize sokuldukça sıkışmışız. Etten barikat kurmuşuz. Yağmur siper edildi-

**Şu andaki gibi. Nasıl merdivenlere
koşmuşuz kendimizi sokağa atmak
için. Radyo 7.4 diyor yer sarsıntı-
sı için. Noktasını bile bilebilirken,
milyon seneler öncesi altımıza bok
yapmışız çok mu...**

Gözün gözü seçemediği o gecede el yordamıyla yavrularımızı koltuğumuzun altına alarak dışarı fırlamışız. Konuşma dilimiz henüz gelişmemişken tasarımı bir çıkış da düşünemedik elbet. Belki birkaç bebeyi orada bırakmış olabiliriz. Açık alana kaçıyoruz. Yağmur değil sanki sel akıyor kafamıza. Bu gece kıcımızı kurtarmamız zor. Zira

uluma sesleri çok yakında. Homur-tularla korunmamız gerektiğini anlatıyoruz birbirimize. Kim neyi anlıyor göreceğiz birazdan. Sırtlanımsımı? Çakalımsımı? yoksa adını hiç bilmediğimiz sürünen, zıplayan, yarı uçan yırtıcılar mı? Muhtemelen... Yanımızdan akan nehir toprağı balçık haline getirmiş. O nehri çok iyi biliyoruz. Bir kere bile hiç birimiz karşı sahile canlı varamadık. Ya bacağımızın tekini ya da bedenimizi bırakarak can verdik batac canavarlarına.

Aç seslerin ulumalarını ensemiz üzerinde hissediyoruz. Orantısız bir saldırı başlıyor. Çene yapıları uzun olanlarla göğüs göğse çarpışıyoruz. Bebelerimiz ortada bir yerlerde. Erginler çemberin dışında. Dişe pençeye karşın, yumruk ve taş bir savaş başlıyor. Canlarını kurtarmak isteyenler 200 -300 metrelik dev ağaçlara birkaç metre tırmanıyorlar ancak. Ağaç kovuklarını bulanlar daha şanslı. Uyuyan bebekler, gırtlığına yüklenmiş sivri dişlerin basıncıyla uyanıyorlar. Ve hiç uyanmadan can çekiyorlar. Az sonra sürü doymuş bir şekilde ağız kenarlarını yalayarak uzaklaştığında, bu kez de yukarıdan leş yiyicilerin, et yiyicilerin kanat sesleri duyuluyor. Bebepler havalanıyor mutlaka. Göremiyoruz çünkü. El yordamıyla çevremizi yokluyoruz. Çok sonra,

Otuz kırk kişiden, üç beş kişi kalıyoruz. Evin en güvenilir ortamında, gece sessizliğinde bir tıs sesi bile bizi ürkütürken, varın o vahşet ortamını siz düşleyin. Güne, kara bulutların arasında sıyrılan ilk ışıkları vurduğunda, manzara vahşet bile değildir. Nasıl bir intikamcı, nasıl bir kindar böylesi bir ortamı yaratabilir? Dört erkek bir dişi kurtulmuştur. Bebeklerin hepsi kemirilmiştir. Felaket ortamı hemen terk edilir. Ancak gidilecek yer, bırakılan yerden farklı olmayacaktır. Erkek kadını karın üstü yere iteler. Arkasına dolanır. Naralar atar. Sonra, soluyarak üzerinden kalkar. Sıradaki erkekler kadının yerden doğrulmasını beklemeyiz. Bu ilişkiden bebek çıkacağını bile bilmeyen küme homurdanarak yollara düşer... Daha günümüze gelmeden önce, on binlerce yıl sürecektir buzul çağları aşmak zorundayız... Yeniden derenin akış yönüne gider isek, soracağımız soru bu kez çok daha acımasız olacaktır. Tanrı nerede? Yırtıcılar tarafından canlı canlı parçalanmamız Kader, yazgı, öyle istemiş, böyle buyurmuş şöyle irade etmiş, adı her ne olursa olsun nasıl acımasız bir sınavdır bu?

Yaratmış canlının daha güçlü pençesi olan, daha güçlü çene yapısı olan, daha sivri gagası olanlar tarafından didiklenmemiz hangi sınavla açıklanabilir? Kan kokusuna duyarlı, et

kokusuna duyarlı, doymak için her yönden saldıran yırtıcı ve parçalayıcıların, kaderimiz içinde rol biçen yaratıcı, başka bir kader yaratamaz mıydı? Uzun ve güçlü çene yapılarıyla bebeklerin hayalarını koparıırken, et yiyicileri seyreden bir tanrı, kendisine başka bir seyirlik yaratamaz mıydı?

'Tanrı sonsuz merhametli ve...

Annee. Ne oldu yavrum? Düştün mü? Hıı. Mutfak dolabının arasına sıkışan parmağını göstermektedir ufaklık. Ben şimdi o dolabı dövmez miyim. Hıh. Al sana al sana...

Az bir çizikte dahi acıyan canımız için annemize koşarız. O bizi kucağına alır. Öper sarılır gıdıklar ve acımızı unutturur. Oysa bir mağara kovuğunda başlayan öykümüz, parmaklarımızın kollarımızın ve bedenimizin daha canlıyken kısıt kısıt çiğnenmesi, yutulması, gırtlığımız bastırılmış pençeleriyle yanağımızın koparılması nasıl bir SINAVIDIR?

Hadid / 22 - Yeryüzünde vuku bulan ve sizin başınıza gelen herhangi bir musibet yoktur ki, biz onu yaratmadan önce, bir kitapta yazılmış olmasın. Şüphesiz bu, Allah'a göre kolaydır.

Yazılı tarih böyle diyecektir. Ya yazısız tarih!? Her şeyi gören duyan seyreden bir yaratıcı hangi iradesinin sonuçlarını görmek için bu vahşet ortamını yaratmıştır? Seyirci kaldığı değil, daha yaratmadan önce, yaratacağı ortamı bilen bir yaratıcının, iradesini bu yönde kullanmasının kendisine göre kolay olduğunu kanıtlamak için mi böyle bir uygulamaya rıza göstermiştir?

Bir şeyin sonsuzluğu içine / ikinci bir zıtlığı koyar iseniz / o şey sonlu olur. Eğer ki Sonsuz merhamet içine - cehennem azabını koyarsanız / sonsuz merhametinizi kuşkuya düşürürsünüz. Ve eğer yarattığınız tuzağa birde iblisi-de ortak ederseniz / merhametiniz yırtılır sökülür ve parçalayıcıların dişleri arasında lokma lokma edilir.

Yeryüzünde vuku bulan hiçbir musibet yoktur ki, biz onu yaratmadan önce... Tanrının böyle söylediğini söylüyor yedi milyon yıl sonra dün-

yaya gelenler.

Oysa Tanrı; olacak olaylar için / önceden bildiği gibi mi diledi, yoksa bildiğinin dışında mı olmasını diledi? /

Eğer bildiği gibi dilediyse, seyredeceği ortamı, âlemi var etmeden önce zaten bilmekteydi. Öyle ise bildiği bu seyirlik ortamı yeniden yaratmasına sebep neydi?

Biz yeniden milyon sene öncelerimize dönelim. Ve yeniden soralım... Ölmeden önce didiklenerek, koparılarak, parçalanarak ölmelerini irade etmiş midir?

‘Şüphesiz ki bizi inkar eden kafirleri biz yarın bir ateşe atacağız. Derileri piştikçe azabı duysunlar diye, kendilerine başka deriler vereceğiz. Çünkü Allah gerçekten çok güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir!’

Hüküm ve hikmet sahibi!!!

Ve daha acınası bir soru soralım. Daha bizi yaratmadan önce, derilerimizin sökülerek yeniden ve yeniden yakılacağımız bir cehennemi yaratan yaratıcı, şu sivri dişlerini gırtlığımızı geçirmiş sırtlandan, sürüngenden, çakaldan daha az mı yırtıcıdır sorusuna verilecek en doğru yanıt / tanrı, korkularımızın ürettiği, bilmezliğimizin, çaresizliğimizin yaratıcısı olmak zorundadır. Tanrı düşlerimizin tanrısıdır... Ne sınav ne kader... Tanrı, baş edemediklerimizin adıdır... Tanrı acizliğimizin sonucudur.

Evrende canlı neslin oluşmasıyla birlikte, birbirlerini boğazlayan canlı türlerine dönüşmüşsek Vahşetimiz akıl dışıysa / kendi dışımızda hem cezalandırıcı, hem de merhametli birini aramızda kaçınılmaz olacaktı. Ancak çelişkimizi kavrayamıyorduk. Kaynayan bir cehennem / kazanın keşesini karıştıran bir iblis / Her türlü yırtıcıların et koparma duyusu / hakem olarak bir tanrı / ve yaşadıklarımızın sınav olduğunu söyleyen yalvaçlar... Ne travmatik bir çağ...

Kendi iradesini, kullarının üzerinde sınayan bir irade, nasıl olur da yırtıcılar tarafından parçalanırken, cüzi iradenin kul iradesi olduğunu söyleyebilirdi.

Ya da, Sonsuza kadar her oluşuma hüküm veren bir yüceliğin, kullarını aç yırtıcılarla sınaması hangi yüceliğe sığardı?

Özcesi; Sonsuz merhamet / hiçbir zulümle açıklanamaz.

Tanrı nerede sorusuna verilecek yanıtı artık biliyoruz. Tanrı korkularımızın adı, bilenmezliğin tanımıdır. Ancak topuklu ayakkabıları giyip kravatımızı düzeltme çağına geldiğimizde değişen şeyin / yukarıda sıraladığımız dinlerle yer değiştirdiğini görmekteyiz.

Bu tanım, Tanrının kurumsallaştığını gösteren acınası bir durumdur. Çünkü acınası yapımızı örtmeğe ihtiyacımız var. Çünkü canımızı acıtan birileri var...

Kanıtlanmamış bir şeyi açıklamak için / kanıt aramaya da, ihtiyacımız yoktur...

Peki, Ya varsa!!!

Eğer öbür dünya yoksa bizim kaybedeceğimiz bir şey yok. Ama ya varsa. Cehennemlerde sonsuza dek yatacaksınız!!!

Ne ironik bir serzeniş. Önce kendini garantiye alıyorsun soruyu sorarken. Ardından kuşkunun arkasına saklanıyorsun. Ya da iman eksikliğini tam olarak yerine getirememiş olmanın suçluluk duygusunu taşıyorsun. Sıra kendini aklamaya geliyor. Birde karşıdakinin ne diyeceğini merak ediyorsun. Son olarakta, inanan biri olarak kendini cennete / inanmayanı da cehenneme layık görüyorsun.

Ancak senin kaygını giderecek değiliz. Ya varsa sorunu da açıklamaya çağız. Çünkü senin durumun, sorduğun sorudan daha vahim.

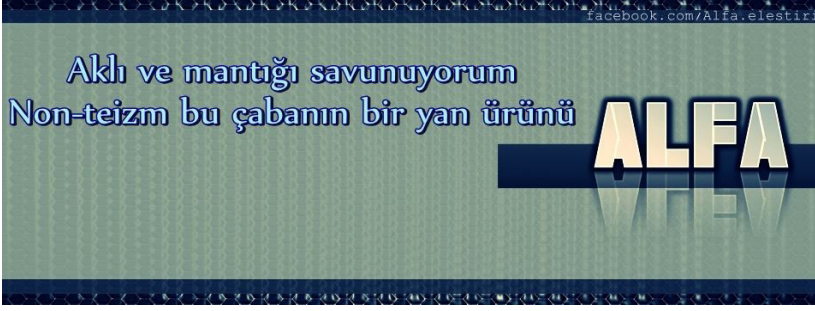
Çünkü insanları ikna edebilmek için iyilikten yana, insanlık adına nasıl bir ters rol üstlendiğinin farkında bile değilsin.

Doğrudur, cennetin var olması için cehenneme, sizin gibilerin kendini kurtulmuş hissetmesi için de imansızlara gerek vardır. Bu basit diyalektik ayrımına bile varamayan, böylelikle kendini inkâra kalkışan-

lara şu kadarını söylemek isteriz ki, başkalarının günahından kendine cennet müjdeleyen birinin içindeki huzursuzluğu taşımaktansa, kendi adımıza yanmayı tercih ederiz.

Çünkü üzerindeki yükü hafifletmenin diğer bir yolu, kendinden daha suçlu birinin aranmasından geçiyor. Ya varsa!?! Cehennemden kaçmak için başkalarının günahlarına yaslanıyorsun. Ancak şunu göremiyorsun. Başkalarının günahlarını işaret ederken kendini cennetlik görmenin nasıl bir acımasızlık olduğunu da görmüyorsun. Senin sorunun sorduğun sorudan daha vahim birader. Sonuç olarak şunu söylemek isteriz. Araştır, sor sorgula, merak et kurcala, oku incele. Hepsini bir yana iteliyorum. Bu kadar incelik yeter. Bende kaba olmaya karar verdim.

Ya YOKSA!!!

Savunacak başka argüman kalmadığı zaman, dindar çıkmaza girmişken ve korkuyorken geriye savunacak son bir argüman kalmıştır. Aslında argüman demeye bile dilim varmıyor. Akademik literatürde “Paskalın Kuramı” olarak geçen olasılık hesabının dilimize yansıması “neme lazım, ben inanayım da...” önermesidir. Dindar savunacak başka bir argüman görmediği zaman kırık bir dala tutunur ve onu var gücüyle savunmaya başlar, “Ya varsa?” der dindar “Varsa bir şey kaybetmem...” Günümüz felsefecilerinden Caner Taslaman bu argümanı hala kullanırken felsefi literatürde ciddiye alan pek felsefeci yok gibidir. Fakat normal hayatta karşımıza çıkan kişilerin çoğu bu argümanı haklı bulmaktadır. Nasreddin Hecavari bir şekilde “ya göl maya tutarsa” yerine “ya tanrı varsa” diyen bir argümandır. Kısaca “Tanrı varsa bu onun sorunudur!” diyerek geçiştirebilirdim fakat bunu yapmayacağım. Gelin bu argümanı hep beraber inceleyelim. Argüman şu şekilde sunulabilir:

- 1- Tanrı vardır(a durumu) veya yoktur(b durumu).
- 2-Bir kişi tanrıya inanıyordur(X kişisi) veya inanmıyordur(Y kişisi).
- 3-B durumu geçerliyse X kişisi de Y kişisi de bir şey kaybetmeyecektir.
- 4-A durumu geçerliyse Y kişisi sonsuza kadar cehennemde yanacakken X kişisi sonsuz cennete gidecektir.
- 5-Dolayısıyla Tanrıya inanmak olasılık bakımından daha rasyoneldir.

Daha basit haliyle sunacak olursak:

P1-Eğer siz (ateistler) haklıysanız

ben ölüp giderim. Bir şey kaybetmem.

P2-Ama eğer biz (teistler) haklıysak siz her şeyi kaybedersiniz.

S-Dolayısıyla teist olmak daha akılcıdır.

Bu yazı en basit haliyle, hem p1 öncülünün hem p2 öncülünün hem de sonuç önermesinin haksız olduğunu irdeleyecek aynı zamanda durumu belirli analogiler ile açıklamaya çalışacaktır.

Her ne kadar genellikle dindarlar tarafından Tanrının Varlığına Kanıt olarak sunulmuyor olsa da çoğu zaman yanlış anlaşılmıştır bu bahis. Çünkü bu, bir tanrının asla kanıtı olamaz. Öncelikle bu önyargıyı kafada kırmak gerekir. Bir şeyin olması durumunun olmaması durumundan daha akılcı olması, o şeyin doğruluğunu göstermez. Örneğin “evrimin olması durumu olmaması durumundan daha akılcıdır, o halde evrim var” diyerek evrimi kanıtlamayacağım ortada iken aynı şeyi bu argüman için de söyleyebiliriz. Bu argüman, tanrının varlığının kanıtı olamaz. Göreceğiniz gibi öncüllerin sonuçlarında “Dolayısıyla tanrı vardır.” gibi bir ifade yok; ki olsaydı argüman kendi içinde tutarlı olurdu.

Neyin Tercihi?

Kuramın göze çarpan ilk hatası, inancı bir tercih meselesi olarak görmesidir. İnanç “Evet şimdi inanmalıyım.” “Bugün inancımı terk ediyorum” denilerek girilebilecek veya terk edilebilecek bir mevzu değildir ki bu yöntemle bir ateist teist ya-

Ya Varsa

Alfa

pılsın. Dinden çıktığım zamanları hatırlıyorum da, ne kadar dinde kalmayı istiyordum! Fakat dinde kalmayı ne kadar istesem bile bunu beceremedim, bir nevi benim tercihimde olan bir şey değildi.

Ne demek istediğimi daha iyi açıklayayım. Siz rasyonel düşünen bireyler insanların hayalgücü olan süperkahramanlara inanmazsınız. Örümcek Adama tüm benliği ile inanan, Süperman’a bütün kalbi(!) ile iman eden kişilere rastladığım söylenemez. Bir kişinin çıkıp “Ya Süperman Varsa?” demesi onun varlığına dair delil olarak gösterilemez. Bir kanıt olmamakla beraber, sizin de o süper kahramana inanmanız için herhangi bir sebep oluşmaz. Çünkü bu tür şeylerin mantıksız olduğunu bilirsiniz.

“Şimşekler tanrıların sinirlenmesinin bir sonucu!” “Depremler kızgın boğanın kafasını sallamasıdır!” diyen bir kişiye inanmayı deneyin. Ne kadar uğraşırsanız uğraşın bunu becerebileceğinizi sanmıyorum. Çünkü inanç ve inançsızlık bir tercih meselesinden çok farkındalık meselesidir. Sizler yukarıda sayılan senaryolara inanmıyorsanız çünkü akli başında bireylersiniz, ve sizi her ne kadar “Süperkahramanlar cezanı verecek” deseler de bu, yukarıdaki senaryolara inancınızı gerektirmeyecek. Aynı şekilde dinin mantıksızlığının farkına varmış bir bireye her ne kadar “Ya cehennem varsa, bak yanasın ama haaa...” deseniz de o kişiye yine mantıksız gelecektir.

Fakat şunu fark etmem çok zor olmadı. Yukarıdaki Paskalın ve Alinin bahisleri dinsizleri dine çevirmeye

yönelik değil, dindarları dinde tutmaya yönelik bir kuram. Çok sayıda dinde şüpheye düşen arkadaşım oldu fakat neredeyse hepsi “neme lazım” sözünün beyin körelten, düşünceyi engelleyen sığınağı altına girdiler. Bu argüman dinsizleri dine çevirmede oldukça etkisizken, dindarların dinlerini sorgulamamaları için birebir. Zira dikkat edilirse, bu sözü savunan kişiler, sorgulamaya başlayıp yarıda bırakan kişiler oluyor.

Ne Varsa?

Ya varsa kuramını sadece tanrı adına kullanmak da ayrı bir hata değil midir? Her türlü mümkün varlık için aynı soruyu sorabiliriz değil mi? Örneğin, “Ya şu anda evinizde bir ejderha varsa?” demem, sizi evinize gitmemeye alıkoymaz, öyle değil mi? Gerçekten böyle bir durumda kendi evine gitmeyecek kişinin aklından şüphe edebilirim. Ki aynı şeyi paskalın kuramını savunanlar için de söylemekten çekinmem.

Eğer “Ya ise” olan her argümanı kabul ederseniz size istenilen her şeyi yaptırabiliriz. Örneğin benim kölem olmanızı istediğim zaman size “Benim kölem ol yoksa 3 ay sonra ölümcül bir hastalığa yakalanacaksın.” diyebilirim. Bu durumla karşı karşıya kaldığınız zaman şu öncülleri kurar mısınız kurmaz mısınız, lütfen objektif olun:

- 1- Ben haklıyım(a durumu) veya haksızım(b durumu).
- 2-Ya benim kölem olacaksınız ya da olmayacaksınız.
- 3-B durumu geçerliyse ve siz benim kölem olmuşsanız, sadece yaşamınız biraz daha dertli geçmiş olur, ama kölem olmamışsanız sadece biraz daha iyi bir yaşam sürersiniz.
- 4-A durumu geçerliyse ve siz kölem

olmuşsanız çok daha uzun süre yaşayacaksınız ama kölem olmamışsanız durumunuz oldukça vahim demektir.

5-Dolayısıyla benim kölem olmak daha rasyoneldir.

Etik olmadığını bildiğimiz bu du-

rum, aynı şeyi tanrı yapınca iyi bir hareket haline geliyor; mantıksız olduğu oldukça açık olan bu argüman söz konusu tanrı olduğunda sayısız taraftar topluyor. İşte asıl mucize bu. Buradan çıkarmamız gereken sonuç bir şeye sırf “Olabilirlik” durumu var diye inanmak akılcı bir çözüm değildir. Dolayısıyla argümanın sonuç öncülü olan “Teist olmak daha akılcıdır.” önermesi hatasını göstermiş oluyor.

Anlamsız Bir Kuram

Herhangi bir şeyin varlığı veya yokluğu, doğruluğu veya yanlışlığı birkaç yöntem ile incelenip anlaşılabilir. Bu araştırma, yukarıdada bahsettiğim gibi beynin kapısını açmakla mümkündür. Bir şeyin varlığını iddia ediyorsak o şeyin doğruluğunu araştırabilir, test edebilir, yanlışlayabiliriz. Bunu yapacağımız en popüler iki yöntem şunlardır:

1-Bilimsel Yöntem

2-Felsefi Yöntem

Bilimsel yöntem yanlışlama metodu ile ilerler. Ortaya bir tez atılır, o tezi yanlışlayan bir gözlem gördüğümüzde hipotezimiz terk edilir. Örneğin kitabınızın kaybolduğunu

düşünün. Ortaya bir hipotez atın; “Kitap çantanın içindedir” hipotezini ortaya attığınızı varsayalım. Bu hipotezi basit bir şekilde, çantanızı açıp bakarak yanlışlayabilirsiniz. Çantanızı açarsınız, kitabınızı görmezsiniz

ve “Kitap çantanın içindedir” tezi suya düşer. Aynı şeyi din ve tanrı için de yapmamızda bir problem görmüyorum. Ortaya din argümanını atarsınız, bunu yanlışlarsınız ve ortaya atılan din tüm argümanlarıyla çöpe atılır. Böyle bir durumda “Ya dinimin tanrısı varsa” argümanı mantıksızlaşır.

Bir başka yöntem ise, felsefi yöntemdir. Eğer bir görüş kendi içinde tutarlılık taşımıyorsa terkedilmeyi hakedecektir. Örneğin “Benim üç öz kardeşim var ve ben ebeveynlerimin tek çocuğuyum” dediğiniz zaman tutarsız, kendi içinde çelişen bir cümle ortaya koymuş olursunuz. Bu cümleyi analiz ettiğinizde, öz kardeşinizin oluşu ile ebeveyninizin tek çocuğunun olması iki tezdır ve kendi içinde çelişirler, dolayısıyla ikisinin aynı anda doğru olma ihtimali söz konusu olamaz. Aynı şekilde dinin ve tanrının tutarsız bir görüş olduğunu göstermek de bu iki fikri

anlamsızlaştırır. Bu iki yöntemi kulanın ve bir şeyin doğru olup olmadığını test edin. Bir ateist, bu yöntemlerden en az birini kullanarak dini görüşlerini terk ettiği takdirde “ya tanrı varsa” görüşünün anlamsızlığını fark eder. “Eğer varsa kötü olurdu ama yok!” diyen çok sayıda kişi görebilirsiniz. Evreni yaratan ve müdahale etmeyen deistik tanrı modelinden ziyade, paskalın kuramını teistik tanrı üzerine kuruludur ve bu tanrının olmadığına emin olan çok sayıda ateist, agnostik, deist bulabilirsiniz. Dolayısıyla, ‘hiçbir şey bilinemez’ diyen septikler dışında, dinin sunduğu tanrı modelini terk eden ve bunun olmadığına kesin gözüyle bakan onlarca kişi için paskalın kuramı açık ara farkla anlamsız bir kuramdır.

Binlerce Din, Binlerce Tanrı...

Ali ibn Ebu Talip, argümanını islam üzerine kurmuştu, Paskal ise hristiyanlık üzerine. Bir ateist ile dindar arasında geçen tartışmada da eğer karşıdaki hristiyanısa “Ya Hristiyanlık doğruysa?” sorusunu sorar, eğer karşıdaki yahudiye “Ya yahudilik doğruysa?” sorusu ile karşımıza çıkacaktır. Sık sık yaşadığım müslüman-nonteist tartışmalarında ise müslüman birey “Ya İslam doğruysa?” şeklinde sunar yukarıdaki bahsi. Hepsi, diğer dinlerin varlığını ve doğru olma ihtimalini unuturlar.

Bir müslümana göre bir hindu, bir taoist, yahudi, ristiyen,şamanist,-pastafaryan ve diğer dine mensup insanlar cehennemde yanacaktır. Bir hristiyana ise müslümanın yahudinin, hindunun, şamanistin, pastafaryanın vs. cehennemde yanacağını düşünür. Bir çok mitte ve dinde geçen cehennem kavramında, dinin tanrısı egoist bir şekilde kendine inanmayanları yakmaktadır. Elbette bu durum, kültürel etkilenmenin bir sonucu. Hristiyanların yahudilerden, müslümanların da hristiyanlardan almış olduğu bu kutsal ve

merhamet dolu inançta neredeyse her zaman o dinde olmayan insanlar sonsuz cehenneme mahkum olmaktadır. İstisnalar çok elbette fakat bir çok kültürde cehennem ortak öğe olarak bulunuyor. Kimi kültüre göre yeraltında karanlık bir dünya, kimi-ne göre uzak bir ada, kimi kültüre göre yerin altında hem iyi hem kötü ruhların gölgeler biçiminde sürekli bir susuzluk içinde yaşadığı karanlık bölge...

Asıl konumuza gelecek olursak bir ateisti cehennemle korkutmanın

Şimdi söyler misiniz her dinin farklı cennet cehennemi varken kimin cehenneminde kiminle birlikte yanacağımı nereden biliyorsunuz? Bir müslüman cehenneminde pastafaryan ile mi? Bir pastafaryan cehenneminde yahudi ile mi? Bir yahudi cehenneminde Antik mısırlı ile mi ? Söyler misiniz kimin cehenneminde yanacağım ben? Neredeyse her dinde tanrı yakmaya bu kadar hevesli iken bir antik yunanlının yanlış olduğunu bu kuram ile ispatlayamazsınız. Zamanında onlar da sizin kadar dindardı, bu sebeple bize

mantıksızlığına vurgu yapmak istiyorum. Evet, eğer siz müslümanlar haklıysanız, ben bir hristiyanla yahudiyle, amon-ra'ya tapanla cehennemde sonsuz azaba mahkum olacağım. Eğer Amon-ra'ya tapan haklıysa bu sefer onlar yanmayacak ve müslümanlar, yahudiler ve diğer dindokiler yanacaklar. Eğer hristiyan haklıysa hristiyan dışındakiler yanılıyor olacak ve hristiyan haricindeki insanlarla azap çekeceğim..

cehennemde yanacaksınız demeden önce hangi dinin cehennemlerinde yanacağınızı bir düşünüp aslında cennetin cehhenemin rasyonel olmadığını anlayın.

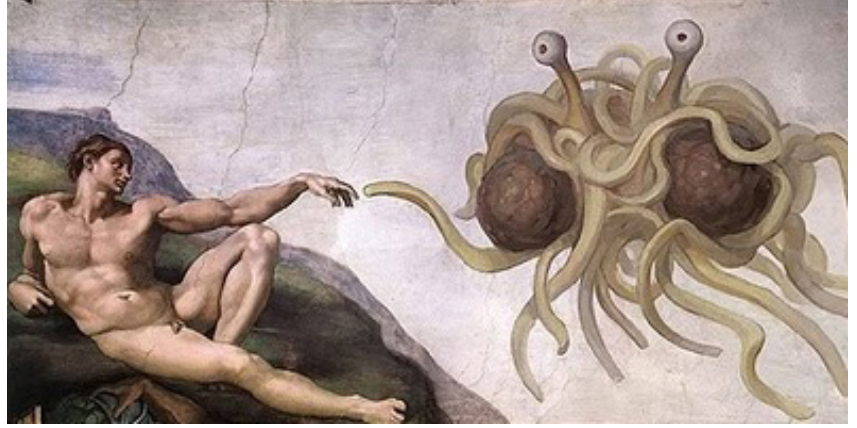
Biraz daha açık dille ifade etmek gerekirse, Richard Dawkins'in bir konferansta “Ya Yanılıyorsunuz?” sorusuna verdiği cevabı da inceleyebilirsiniz:

Ya yanılıyorsam? Sonuçta herkes yanılabilir. Uçan Spagetti Canavarı hakkında da yanılmış olabiliriz ya da Tek Boynuzlu Görünmez Pembe At ya da Göksel Çaydanlık hakkında da. Hristiyan inancının olduğu bir yerde büyüdünüz. Başka bir dine inanmanın nasıl bir şey olduğunu gayet iyi biliyorsunuz. Çünkü Müslüman değilsiniz, Hindu değilsiniz. Neden Hindu değilsiniz? Çünkü Amerika'da büyüdünüz, Hindistan'da değil. Hindistan'da büyüseydiniz, Hindu olurdunuz. Vikingler döneminde Danimarka'da büyüseydiniz Odin ve Tor'a inanacaktınız. Antik Yunan'da büyüseydiniz, Zeus'a inanacaktınız. Orta Afrika'da yetişmiş olsaydınız, dağın tepesindeki Ulu Cuvucu'ya inanacaktınız. Yani, Yahudi-Hristiyan tanrısını seçmek için hiçbir özel sebep yok. Sadece şans eseri burada doğup yetiştiniz. Ve bana, "Ya yanılıyorsanız?" diye soruyorsunuz. Peki ya, Ulu Cuvucu hakkında siz yanılıyorsanız?

Evet, siz müslümanların haklı olma ihtimali düşünülebilir. Fakat aynı derecede diğer dinlerin de doğru olması ihtimalini göz önünde bulundurmalısınız. Madem öbür tarafı riske atmamak istiyorsunuz: kiliseye de gitmelisiniz, yoga da yapmalısınız, evinizin kapısına mezuya da asmalısınız, Mahakavyaları da okumalısınız, tanrıya bakire de kurban etmelisiniz, hindular gibi tanrıları yüzdürmelisiniz, tanrılara yemek sunmalısınız, ölüleri mumyalamalısınız, ateşin etrafında dans da etmelisiniz, kızıl güneş bayramlarını da kutlamalısınız, ateşe aydınlığa ve güneşe bakarak da ibadet etmelisiniz. Ve daha saymadığım onlarca inancın geleneğini sürdürmelisiniz. Sonuçta yukarıdaki bahse göre her dinin doğru olma ihtimali varsa, her dinin ibadetlerini yapmak en akılcı şeydir. Riske atmayın her dine inanın o zaman.

Tanrısal Sıfatlar

Paskalın Bahsi dinlerin tanrısı üze-

rine kurulu bir argümandır. Çünkü cennet ve cehennemi sunan taraf dinlerdir ve yanılma durumunda cehennem vaad eden de dinlerin tanrısı olmalıdır. Fakat es geçilen bir nokta var; bu tanrının sıfatları...

Dini öğretilerde sık sık tanrının merhametinden ve sonsuz iyi oluştundan bahsedilir. Tanrı mutlak iyidir, adalet sahibidir, merhamet sahibidir, mükemmeldir. Eğer gerçekten iddia edilen tanrı bu ise kişinin inançlı veya inançsız olması bir şey ifade etmemelidir. Eğer gerçekten tanrı yukarıda bahsedilen özelliklere sahipse, size iyiliğinizin karşılığını da verecektir.

- 1- Mutlu bir yaşam sürüp insanlara iyilik yapın. Güzel bir hayat yaşayın, tanrıya ve tanrılara inanmayın.
- 2- Eğer tanrı varsa ve bahsedildiği gibi adilse sizin yaptıklarınız boş gitmemiş olacaktır ve bu adil tanrı/tanrılar size cennet sunacaktır.
- 3- Eğer tanrı varsa ve adil değilse, bu tür bir tanrı tapılmayı haketmeyen tanrı olacaktır. Üstelik onun, istediği gibi bir insan olmanız durumunda da bu tanrı adil olmadığından sizi cehenneme atabilir. Bu durumda tanrıya inanıp inanmamak sonucu etkilemez.
- 4- Eğer tanrı yoksa, sonuçta dünyada iyi bir yaşam sürmüş olursun ve mutlu bir şekilde dünyaya veda etmiş sayılırsın
- 5- Dolayısıyla 1. öncüldeki gibi bir kişi olmak en rasyonel çözümdür ve tanrıya inanmak bir şeyi değiştiremeyecektir.

Tüm bu yukarıdaki önermeler biraz da François Mitterrand'ın bu güzel aforizmasını hatırlatıyor insana:

Öldüğümde tanrıyla karşılaşsam "evet şimdi inandım sana" derim ve O da "hoş geldin" der. Çünkü evreni yaratacak kadar yüceyse sanırım bana da hoşgörü gösterirdi.

Eğer cennet-cehennemem varsa, tanrı mutlak iyiye, ego gibi bir problemi yoksa, gerçekten mükemmelse ve adalet sahibiyse cehenneme gidecek olan kişiler kötülük yapan kişilerdir. Zeusa, Allah'a, İsa'ya ve diğer tanrılara inanmayan kişilerin cehenneme gideceğini sanmıyorum. Cennet varsa oraya namaz kılanlar, camiye gidenler, kiliseye gidenler, tanrıya kurban verenler değil iyiler gider. İyilik yaparsan, insanoğluna iyi şeyler bırakırsan ama tanrıya inanmazsan yine cennete gidersin. Hiç değilse tanrının yukarıda bahsedilen sıfatları bunu gerektiriyor. Cennet varsa orası iyilerin mekanıdır dincilerin değil. İnsanoğluna yararlı şeyler yapıp sırf kendine inandıramazsınız. Böyle bir tanrı ego sahibidir, ego sahibi olmak da tanrının mükemmel olma sıfatları ile çelişir. Üstelik bu ego adalet sıfatını engelliyorsa tanrı iyice tanrı olmaktan çıkmış demektir.

Şimdi siz hristiyan bir çevrede olsaydınız müslüman olur muydunuz? Büyük bir ihtimalle olmazdınız.

Bu soruya “Elbette, sorgular müslüman olurdu.” diyen bir kişi aynı zamanda Paskalın Kuramını ortaya atmışsa bana oldukça samimiysiz gelir. Siz “Ya varsa?” diye sorarak, korkuya sığınarak, sorgulamayı reddederek inançlı kalın ama başka bir mekanda doğduğunuz zaman müslüman olacağınızı iddia edin, öyle mi? Gerçekten samimiysizce bir cevap. Madem müslüman olurdu, dünyadaki milyarlarca insan neden müslüman olmuyor, yoksa onlar da sizin gibi aynı cevapla mı kandırıyorlar kandilerini? Çevrenizde müslüman olarak yetiştirildiğiniz için müslümansınız. Eğer tanrı sizi hristiyan bir çevrede yaratsaydı hristiyan olup Allah’a değil İsa’ya inanacaktınız ve bunun sorumlusu olan tanrı ona inanmadığınız için sizi cehennemde yakacaktı. Şimdi bu senaryoda adaletin varlığını yeniden düşünün (Burada yaptığım genelleme tüm herkesi kaplamamakla birlikte neredeyse herkesi kaplar.)

Ne Kaybettirir?

Paskalın Kuramının diğer bir sorunu ise inanırsak bir şey kaybetmeyeceğimiz üzerine kurulu. İnanırsanız ne mi kaybedersiniz? Şu anki hayatınızı kaybedebilirsiniz mesela. Hayatınızı bir yalanla ve acımasız bir dinle geçirmek oldukça büyük bir kayıp değil de nedir? Eminim ki binlerce Einstein, Tesla, Martin din yüzünden kendini göstermeden ölmüştür. Geçmişte daha çok hristiyanlık yüzünden, günümüzde ise büyük oranda islam yüzünden bilim ve bilimsel gelişmeler engelleniyor. “Gavur İcadı” olarak görülen onlarca bilimsel görüş sansürleniyor, insanlar bunlardan mahrum bırakılıyor. Bilim, imanın önüne geçileceği fikri yüzünden çocuklardan uzak bırakılıyor.

Yanlış anlaşılmasın dediğim, inanç ile de insanlara iyi şeyler bırakılabilir. Ama çoğunluğun inanması gelecekte öyle bir nesil getirecektir ki dinin bağnazları ılımanlar sayesinde

güç kazanacaktır ve bu da insanlığın giderek geriye gitmesine yol açacaktır. Şu an için sizin inanmanız size bir şey değiştirmez ama insanlığa çok şey değiştirir. Sizin inanmanız bağnazlığa güç kazandıracak.

Ayrıca inanmak, “İnanıyorum” demekle biten bir şey değildir. İnançlıların çoğu ibadetleri için ciddi zaman kayıplarına düşerler. Örneğin zamanının büyük çoğunluğunu kilisede geçiren hristiyanlar, günde beş vakit namaz kılan müslümanlar gibi... Bununla beraber ciddi bir maddi masraf da beraberinde gelir. Sırf dini amaçlarla Vatikan’ı ziyaret eden kişiler, her yıl hac ziyaretinde bulunup hacı olan kişiler de bunlara örnek olarak verilebilir. Din beraberinde vakit ve nakit kaybını getirir.

Din ayrıca insancılık karşısında da en büyük engellerdendir. “Senden olanı sev!” öncülünü temel kabul ederek ortada olan dinler, insani birlikteliği sağlarken insanlara büyük bir kayıp olarak geri dönme-yecek midir? İslamda, kuranda ve müslümanlar arasında “Üstünlük takvadır” görüşü hakimken, müslüman olmayan, sonsuz cehhenemi hakediyordur, dost edinilmemelidir, ona düşman gözüyle bakılmalıdır ve gerekirse onunla savaşılmalıdır. Din ve tanrı inancı “İnsanlar el ele tutuşsa, birlik olsa, uzansak sonsuza” görüşünün önünde büyük bir engel olarak duruyor, insanlar kendinden olmayanı ötekileştiriyor ve fişliyor,

kişilerin kapılarını işaretleyip tehdit ediyor... Bu durumda dinin bir diğer zararı da ortadadır.

Dinin bireysel ve toplumsal zararları saymakla bitmez. Bunun üzerine kitap bile yazılabilir. O halde paskalın kuramındaki “İnanırsam bir şey kaybetmem” öncülü de hatalı bir öncüldür. İnanç, sizlere toplumsal ve bireysel açıdan zarar veren bir mekanizmadır.

Taslaman’ın Kuramı

Günümüz felsefecilerinden Caner Taslaman, her türlü argümanı alıp islam bazında sunma arzusu (bunu arzu deliline ekleyebilir) nedeniyle, tanrının varlığına dair olur olmaz her türlü argümanı yeni bir çerçevede giydirmeye çalışıyor. Bu yöntemi Paskalın Kuramında da yapmasaydı şaşırdım doğrusu. Şaşırmadım. Paskalın kuramının da haklılığını savunan Caner Taslaman şöyle bir örnekte bulunuyor:

Diyelim ki ben işyerindeyim ve evim de on metre yakında. Bana bir telefon geliyor ve “Evin yanıyor!” diyor. Evimde diyelim ki küçük çocuklarım var, bütün servetim var ve evimde güzel bir yangın tertibatım var. Birdenbire eve koşmak gerekiyor diye düşünüyorum, sonra aklıma muzip birinin benle kötü bir şaka yapmış olabileceği geliyor. Bu tarz bir durumda olsak ne yapardık? Bu-

rada akıllı bir insanın yapabileceği tek şey eve koşmak ve evimiz yanıyor mu, çocuklarımızın durumu iyi mi bakmak. Burada şaka mı değil mi bilemiyoruz, bunu bilebileceğimiz hiçbir alternatif yok, ikisine de kabaca eşit oranda görüyoruz. Şimdi evimiz yanıyor da koşarsak onları kurtarıp müthiş bir kazanç elde edeceğiz. Eğer koşmazsak müthiş bir kayıp. Evimiz yanmıyorsa ve biz koşarsak kaybedebileceğim pek bir şey yok. İyi düşünen biri burada eve koşması gerektiğini biliyorsa bu evrende de Allah'a yönelmesi gerektiğini çok rahat anlar!

Taslaman'ın verdiği analogide birden fazla hata var. Hata derken asıl örnek ile uyumsuzluğu kastediyorum. Göze çarpan ilk hata, bir yangının normal bir hayatta her zaman olabilirliği varken, bunu tecrübe etmişken ve buna alışırken ölümden sonra yaşam argümanında bu tür bir durum söz konusu değildir. Her gün birinin evinin yanmasına şahit olabilirsiniz ama ölümden sonra yaşamı görüp de size bildiren kimse görmezsiniz. Dolayısıyla bir yangına inanmak ile

dine ve tanrısına inanmak benzer örnekler değildir. Eğer analogiyi düzeltmek istiyorsak, tıpkı ölümden sonra yaşam gibi, asla tecrübe etmediğimiz, alışık olmadığımız, herhangi bir yer ve zamanda şahit olmadığımız bir olay koyulmalıdır. Mesela size telefon açan kişi size şunu söylerse durum çözülebilir:

“Sayın Caner Taslaman, evinizde çocuklarınız var ve az önce bir UFO evinizin üzerinde durdu. Uzaylılar evinizi istila etti, çabuk eve gelmezseniz çocuklarınızı öldürebileceğini düşünüyoruz! Eğer gelerseniz ve uzaylılar yoksa bir şey kaybetmezsiniz. Peki ya varsa?”

Bu tür bir telefon geldiğinde ciddiye alacak herhangi bir kişi tanımiyorum ve olayı “yaşanabilirlik”ten çıkarabilmek için de bu tür bir benzetme mutlaka gerekmektedir. Taslaman'ın bir diğer hatası ise, analogide tek bir telefon almış olmasıdır. Fakat gerçekte binlerce din-mezhep-tanrı var ve bunlar birbirleriyle tutarsızlar. Nasıl gerçekte doğru olma ihtimali olan yüzlerce din ve tanrı varsa, kullanacağımız

metaforda da onlarca farklı iddia öne sürülmelidir. Ve nasıl bu dinler birbirleriyle uyuşmuyorsa, gelen telefonlar da birbirleriyle uyuşmamalıdır. Örneğin 1000 telefon geliyor ve bunlardan biri yangın çıktığını, diğeri deprem olduğunu, diğeri uzaylı istilasını olduğunu, bir başkası evin havalandığını, bir diğeri evde ejderha gördüğünü iddia ediyorsa, bir grup insanın sizi kandırıyor olduğunu düşünürsünüz ve boşa eve gitmek gibi bir zahmette bulunmazsınız. Üstelik bu telefonlardan biri evinizde yangın çıktığını diğeri komşunuzda, başkası babanızın evinde, diğeri arkadaşınızın evinde gerçekleşen felaketleri haber veriyorsa birini seçmeniz durumunda diğerlerini unutmanız gerekiyorsa iş giderek absürdleşir ve giderek bu telefonlara olan inancınız azalır ve hiçbir yere gitmezsiniz. Aynı şeyi neden tanrı ve din adına yapmayalım ki?

<https://www.facebook.com/Alfa.elestiri>

İngiltere’de bir müslüman kadın 7 yaşında oğlunu Kuran’ı ezberleyemediği için döverek öldürdü ve cesedini yaktı.

3 ay içinde 35 sayfa ezberlemesini istediği küçük çocuğunu bunu bir türlü başaramadığı için sinirlendiğini ve kendine hakim olamadığını söyleyen anne; oğlunun küçük yaşta Hafız olmasını çok istediğini, başaramayacağını anladığında kendini kaybettiğini anlattı

<https://www.facebook.com/AteistHaber>

Facebook’ta Gezi direnişine ve ateizme destek olan ve bir çok takipçisinin sevdiği Langur Lungur Tarhana Bulgur sayfası kapatıldı!

Yaklaşık 11 bin kişinin beğendiği sayfa dün gece saatlerinde dincilerin yaptığı saldırı sonucunda Facebook tarafından kapatıldı, adminleri sayfayı geri almaya çalışıyor.

Facebook sayfa linki: <https://www.facebook.com/SINIRSIZ> (Kapatıldı)

Antalya'da kamp yapan Fenerbahçe ,Bursaspor, Eskişehirspor, Kayserispor, Çaykur Rizespo, Karadimir Karabükspor'un yanı sıra diğer Anadolu kulüplerinden bazı futbolcular, Cuma namasını kılmak için Belek'teki cami, kilise ve sinagogun bir arada bulunduğu "Dinler Bahçesi"ne geldi.

Kilise Bahçesinde Cuma Namazı

yoğun katılım sebebiyle yer bulmakta zorlanana bazı futbolcular ve vatandaşlar, kilise ve sinagog zeminine serilen halıların üzerinde namazlarını kıldılar. Namaz sonrası futbolculara yoğun ilgi gösteren vatandaşlar, onlarla fotoğraf çektirdiler. Özellikle Fenerbahçeli futbolcular, yoğun ilgi nedeniyle zor anlar yaşadı. Öte yandan Bursaspor kalecisi Sebastien Frey, takım arkadaşlarıyla geldiği "Dinler Bahçesi"nde arkadaşlarının namaz kılmasını izledi

<http://www.ateisthaber.net/>

Geçtiğimiz hafta Torbalı Açık Cezaevine giren dilbilimci Sevan Nişanyan, burada kütüphane kurmak için kolları sıvadı. Yazar Nişanyan, kiptapseverlerden destek istedi ve oğlu aracılığıyla mesaj yayınladı.

KİTABA İHTİYAÇ VAR

Şimdiye kadar Aslanlı Yol, Yanlış Cumhuriyet, Sözlerin Soyağacı, Kelimebaz, Adını Unutan Ülke, Elif'in Öküzü ya da Süprizler Kitabı ile eski eşi Müjde Tönbekeci'yle birlikte kaleme aldığı Herkesin Bilmediği Olağanüstü Yerler, Ankara'nın Doğusundaki Türkiye ve Meraklısı İçin Gezi Rehberi gibi birçok kitap yazan Nişanyan ilettiği mesajda "Torbalı Açık Cezaevinin kütüphanesini adam etmek için Dersim Ovacıklı Mehmet ile kolları sıvadık" dedi.

Adres: İzmir Torbalı – Torbalı Açık Cezaevi

Tanrı ve Ahlak

Aydın Türk

Ahlaki açıdan Tanrı kavramını inceleyen iki ayrı konu akla gelmekte. Bir tanesi, ahlaki prensiplerin ve kuralların kökeni (ahlak insani midir, Tanrısal mıdır) konusu, bir diğeri ise Tanrı kavramının ahlaki açıdan sorun çözmekten ziyade, yarattığı çeşitli teorik sorunlar konusu. Bu ikisine ayrı ayrı değinmek istiyorum.

Ahlaki Kuralların Kökeni

Tanrı olmadan ahlak diye bir kavramın anlamsız olacağı ve inançsız birinin ahlaklı olmak için bir dayanak bulamayacağı inançlıların yaygın kabullerinden biridir. Toplumsal yaşamın her yönüne girmiş olan dinin binlerce yıllık etkisi, bu konulara yeterince kafa yormayan ortalama vatandaşın zihninde bu yönde bir şartlanma oluşturmuştur. Halbuki biraz düşünülürse, aslında farkedilecektir ki ahlaki kuralları getiren faktör dinin kendisi değildir, dinler sadece ortaya çıktıkları toplumda zaten mevcut olan ahlaki prensipleri ve kuralları benimseyip üstlenmişler, belki zamanla biraz değiştirip bunların topluma dayatılmasında rol oynamışlar ve bu kuralların ilahi ve din kökenli olduğu sanısını yaratmışlardır.

Bunun böyle olduğunu anlamak için antropologların, filozofların, etik uzmanlarının çalışmalarını incelemek bile gerekmez, ki incelenirse özellikle de modern bilimde ahlak kurallarının kökeninin evrimsel süreçte ortaya çıkmış ve insan kökenli olduğunun açık bir biçimde ortaya konduğu da görülecektir elbette, fakat çok basit bazı zihinsel muhakemeler zaten bu konulara daha önce çok fazla kafa yormamış bireyleri bile ikna etmeye yetecektir diye düşünüyorum.

Allah'a inanmıyorsan neden çalıp çırpıyorsun, ya da suç işlemiyor-

sun, tecavüz etmiyorsun, vs türü sorularla ateistlerin karşısına çıkan inançlıların ateistlerden aldıkları en yaygın cevap doğru ve yanlış ayırt etmek için ateistin Tanrı kavramına ihtiyaç duymadığıdır. Ateist bu soruya genellikle karşı bir soruyla cevap verir. Der ki, demek ki sen bir inançlı olarak eğer Tanrı'nın seni cezalandıracağını düşünmüyor olsan, tüm bu ahlak dışı eylemlere girişeceksin, öyle mi? Demek ki asıl sen tehlikeli birisin, asıl sen neyin doğru, neyin yanlış olduğu konusunda kafası karışık ve güvenilmeyecek birisin. Bu uygun bir cevap olmakla birlikte, aslında meselenin vurgu yapılması gereken bir başka yönü daha var. Düşünün, ahlakın Tanrısal olduğunu iddia eden inançlı, karşısındaki inançsızın ahlaklı olabilmesi için kendisinden iman beklemektedir, ama gözden kaçırmaktadır ki, eğer karşısındaki ahlaklı olmanın ne olduğunu zaten daha baştan bilmiyor olsa, bu ahlakın dinde ve Tanrı'nın taleplerinde mevcut olduğunu da bilemeyecektir!

Yani, neyin ahlaklı neyin ahlaksız olduğu, sözkonusu kişi bir inançlı da olsa, inançsız da olsa aslında bir ön bilgidir. Ahlak dinden geliyor olsa, dinle tanışmamış kişilerin ahlaklı olması beklenemeyeceği gibi (ki pek çok ahlaklı ateist olduğu doğrulanabilir bir bilgidir), ateistlerin ahlaklı olmanın ne demek olduğunu anlamaları da beklenemezdi. Yani ahlak argümanı yoluyla inançsızları dine çağırmanın da bir imkanı kalmazdı. "Peki ahlak nereden gelir? Kökeni nedir?" diye sorulursa, kısa cevap olarak denebilir ki, ahlak insanoğlunun biyolojik ve toplumsal evrim sürecinde yaşadığı bazı gerekliliklerden ortaya çıkmış ve insan gruplarına yerleşmiştir. İnsanoğlu, hayatta kalma olasılığını arttıran yollardan

birinin toplu olarak yaşamak ve bu yolla birbirine destek olmak olduğunu en ilkel dönemlerinden beri bilmektedir. Toplu yaşamak ise bir cemiyet olmayı gerektirir, ve tek tek kişilerden ziyade grubun genel iyiliğini sağlamaya yönelik bazı içsel kuralları ister istemez ortaya çıkartır. Birinin elindeki yiyeceği çalmak iyi değildir, çünkü o zaman öbürü de senin veya çocuğunun yiyeceğini çalacaktır. Birisine saldırıp öldürmek iyi değildir, çünkü o zaman senin de başına aynı şey gelebilir ve sen de hayatını tehlikeye atmaktasın. Grubun genel iyiliği için barış ve uyumlu yaşam en ideal amaçtır, ki bu durumun sağlanabilmesi için de bazı görünmez ortak anlaşmalar gerekmektedir. Bunlar doğal olarak, ister istemez ortaya çıkan şeyler olmaktadır ve birbirinden bağımsız insan topluluklarında bile temel ahlak kuralları aşağı yukarı aynı kalır. Tabi değişen koşullara göre değişik toplumlarda ahlaki kurallar küçük farklılıklar da gösterebilir, ama insanoğlu dünyanın neresinde yaşıyor olursa olsun, evrimsel tarihinde karşılaştığı sorunlar benzer olduğundan, temel ahlaki konularda genel olarak, aşağı yukarı benzer sonuçlara ulaşmıştır. (Örneğin çalmak, öldürmek, başkasının hakkına müdahale etmek, vs iyi değildir. Dürüst olmak, yardımsever olmak iyidir, vs).

İnsan sosyal bir varlıktır, ve göरेrek, yaşayarak, şartlanarak öğrenir. İçinde yaşadığı toplumda dayatılan görünmez kuralları, bunlar kendisine açıkça anlatılmadığı durumlarda bile görür, sezer ve benimser. İşte ahlak kuralları da topluma böyle yerleşir ve böyle nesilden nesile aktarılır. Farklı toplumlara göre veya zaman içinde değişen koşullara göre bu kurallar ufak farklılıklar gösterebilir, ama meseleye nasıl bakılırsa

bakılsın, ahlak kuralları dünyevidir, bu dünyadan çıkar, buraya aittir.

Dinlerin bu kuralları benimseyip dayatmaları, insan hayatının her yönüne girip düzenlemiş olmalarından ve tarih boyunca kitleleri kontrol etme maksadıyla kullanılmalarından kaynaklanmaktadır. Dinlerin etkisi toplumlara yerleştikçe, zamanla öyle bir sanı yerleşmiştir ki, bu ahlaki kuralların kökeninin dinler olduğu zannedilmeye başlanmıştır. En azından konuya yeterince kafa yormayanlar tarafından.

Tanrının Varlığı ve Ahlak
Bütün bunlar bir yana, dinler toplumdaki mevcut ahlaki kuralları bünyelerine alıp benimsemiş ve dayatmış olsa da, özellikle semavi dinlerin kökeninde mevcut olan her şeye kadir bir Tanrı anlayışı, aslında konu biraz irdelendiğinde pek çok alanda olduğu gibi ahlaki açıdan da sorun yaratmaktadır. Yani aslında semavi dinlerde geçen türde bir Tanrı ile, insanoğlunun zihnine yerleşmiş ahlaki kuralları bağdaştırmak ve örtüştürmek de çok zordur. Bu genellikle gözlerden kaçır, çünkü bu konuları irdelemek ortalama bir inançlının bir alışkanlığı değildir.

Tanrı kavramının ahlaki açıdan yarattığı en bariz sorunlardan biri, adalet kavramıyla ilişkili olarak karşımıza çıkar. Adalet ve adil olmak, içimize işlemiş en temel ahlaki prensiplerden biridir. Bu yüzden Tanrı'ya islamda yakıştırılan sıfatlardan biri de adil sıfatıdır mesela. Ama aslında, yaygın şekilde bilinen ve inanılan haliyle, semavi dinlerin Tanrısını adaletli oluşu açısından savunmak pek mümkün değildir. Semavi dinlerin kutsal kitaplarında geçen Tanrı pek adil değildir ve bu aslında oldukça da bariz bir bilgidir. Sık verilen örneklerden birkaçı dünya üzerindeki eşitsizlik, adaletsizlik ve haksızlıklar, insanların çektikleri acılar, ateistlerin kalpleri mühürlü

olarak yaratılmış oluşları ve Allah öyle istediği için inanmıyor olmaları, kader konusu, vs. Daha düşününce çok daha fazla örnek de bulunabilir elbette bu konuda. Fakat işin özeti şu ki, ne Tanrı, ne de yarattığı söylenen bu dünya pek de adaletli görünmüyor. Dolayısıyla, bu işte bir terslik var.

Semavi dinlerin Tanrı'sının ahlaki açıdan incelenmesi sırasında göze batan bir başka konu da felsefede çok incelenmiş ve hakkında çok şey söylenmiş olan kötülük problemidir. Bu konudaki paradoks iyi bilinir. Denir ki, Tanrı varsa, her şeye kadir ve iyiye, o zaman kötülük olmaması gerekir. Eğer Tanrı iyiye, kötülük

varolduğuna göre, demek ki kötülüğü önleyemiyor, yani her şeye kadir değil. Eğer her şeye kadirse ve kötülük varsa, demek ki Tanrı iyi değil. Dolayısıyla, kötülüğün varlığı tartışamayacağına göre, ya Tanrı iyi değildir, ya her şeye kadir değildir, ya da Tanrı diye birşey yoktur.

Tanrı'ya atfedilen her şeye kadir ve her şeyi bilir oluşu gibi sıfatları, ahlaki açıdan başka problemler de yaratmaktadır. Örneğin, böyle bir varlık, evrendeki sadece fiziksel şeyleri değil, akıl, mantık ve ahlaki kurallar gibi şeyleri de yaratmıştır doğal olarak; ve her şeye kadir olduğundan, herhangi bir anda fikir değiştiremeyeceğinin bir garantisi de yoktur. Dolayısıyla, hayatta dayandığımız tüm kurallar, prensipler, ahlaki

olanlar da dahil olmak üzere, kaygan bir zemindedir ve her şeye kadir, canının istediği herşeyi yapabilecek, sonsuz güçlü, kaprisli bir varlığın keyfine bağlıdır. Bu, dayandığımız herşeyin ve tüm prensiplerin aslında pamuk ipliğine bağlı olduğu anlamına gelir bir bakıma. Çünkü Tanrı isterse iyiyi kötü, kötüyü iyi yapabilecektir. Mantığımızı ters düze edebilecektir. Böyle bir ortamda, herhangi bir kurala, prensibe nasıl güvenilebilir? Herhangi birşeyin mutlak olduğu nasıl iddia edilebilir? Kısacası, Tanrı kavramı aslında semavi dinlerde portre edilen haliyle pek çok açıdan olduğu gibi ahlaki açıdan da problemli bir varlıktır.

Tanrı varsa ve herşey gibi ahlak kuralları da ondan geliyorsa, sonsuz güçlü bir Tanrı'nın kaprisine kalmış bu evrende, mutlak olan herhangi birşeyden, ahlak kuralları da dahil olmak üzere bahsetmemiz mümkün değildir. Yani, aslında durum inançlıların ilk tepkilerinin tersine bir durumdur. Tanrı olmazsa nasıl ahlaklı oluruz sorunu değildir sorun pek çok inançlının gündeme getirdiği gibi, tam tersi, sorun aslında Tanrı

varsa nasıl ahlakın varolabileceği sorunudur. Teorik ve felsefi açıdan, semavi dinlerin Tanrı'sı ile insanoğlunun benliğine yerleşmiş ahlak kurallarının nasıl bağdaştırılacağı sorunudur. Yani, ahlak aslında Tanrı'ya dayandırılmayan ateist bakış açısından bakıldığında daha kolay anlaşılır ve daha iyi açıklanır.

Tabi konu genellikle bu yönüyle ve bu düzeyde analiz edilmez doğal olarak. Bu yüzden de ahlakın Tanrı'dan geldiği ve ateist olunursa ahlaklı olunamayacağı sanısı toplumda yaygın bir inanış olarak varlığını sürdürür.

Tasarlanamayan Evren

Kerem Cankoçak

Akılsız Tasarım 1 Giriş

Eskiden insanlar çevrelerindeki dünyayı kutsal kitaplara bakarak açıklamaya çalışırlardı. Binlerce yıl bu böyle devam etti. Ama son 400 yıldır artık etrafımızda gördüğümüz şeyleri yeni bir yöntemle açıklıyoruz. Buna “bilimsel yöntem” deniyor. Belki 100% sağlam bir yöntem değil ama elimizdeki tek yöntem. Bu değişim 16. Yüzyılda başladı: Rasyonalite, yani akla dayalı düşünme biçimi aydınlanma çağını getirdi. Dinin etkisi kırılmaya başlanıp, bilim söz sahibi olduğça, dini söylemler bilimi referans vermeye başladılar. Kopernik 1543 yılında güneş merkezli bir modeli büyük bir başarıyla ortaya koymuştu bile ama bu fikrin kabul görmesi ve yavaş, sorunsuz bir dönüşüm geçirmesi için yüz yıldan fazla bir zaman geçmesi gerekti. Kepler’in hassas ölçümleri ve ampirik yasaları da dünyanın güneş etrafında döndüğünü ispatlamıştı. Ama bir sorun vardı. Güneş dünyanın etrafında dönmüyorsa, o zaman gece ve gündüz nasıl gerçekleşiyordu? Tek çözüm dünyanın aynı zamanda kendi etrafında dönmesiydi. İşte bu yüzden, Galileo Galilei göreliliği icat ederek dünyanın döndüğünü ispatladığı için ölüme mahkum edilme tehlikesi ile karşı karşıyaydı. Sonuçta Galilei fikirlerinden vazgeçmiş görünmek zorunda kaldı ve ölümden kurtuldu. Ama savunduğu fikirler doğru olduğu için kısa zaman içinde “dünyanın dönmesi” gerçeği bütün dünyada kabul gördü. Her ne kadar dünyanın döndüğüne “inanan” insan sayısı Türkiye’de ancak Cumhuriyetle birlikte çoğunluğa eriştiyse de, artık günümüzde dünyanın kendi etrafında dönmediğini savu-

nan kalmadı. Kopernik’ten yaklaşık 200 yıl sonra Müteferrika, Cihânnüma’da Güneş merkezli sistemi tanıtmış olsa bile, Osmanlı döneminde bu sistemi savunabilen birisi çıkmamıştır. İstanbul Teknik Üniversitesi (o zamanki adıyla Mühendishane-i Bahr-i Hümayun) dahil hiçbir eğitim kurumunda güneş merkezli bir evren sistemi okutulmamıştır. Ancak Cumhuriyet döneminde Kopernik’in kuramı ‘bilimsel gerçeklik’ halini almıştır.

Türkiye ilk bakışta modern bir ülke gibi gözükse de, bu bağlamda bir çok konuda hala ortaçağı yaşamaktadır. Mesela, yukarıdaki ne benzer bir tartışma günümüzde evrim gerçeği konusunda yaşanmakta. Dünyanın dönmesi kadar gerçek olan evrim, hala Türkiye’de ‘evrim bir teoridir’, ‘belki de doğru değildir’, ‘evrim terorisini tam bir teori değildir’, ‘mikro evrim vardır, makro evrim yoktur’ gibi savlarla gizlenmek istenmektedir. Nasıl ki Galileo’nun davası politik bir dava haline gelmişse (çünkü kilisenin egemenliğini sarsıyordu), Aslında dünyanın dönmesi kadar basit bir gerçek olan evrim günümüzde “evrim” tartışması da politik bir noktaya gelmiştir. Çünkü bazı çevrelerin otoritesini sarsmaktadır.

Tasarım problemi:

Akıllı tasarımcılar kabaca ikiye ayrılabilir: Bir kısmı evrimi reddetmezler, ama evrimin ve hatta Büyük Patlamanın da tasarlandığını iddia ederler. İkinci kısım akıllı tasarımcılar ise daha bağnazlar. Bunlar onca kanıta rağmen evrimin olmadığını iddia etmekte. Şimdi, ikinci türden bağnaz akıllı tasarımcılara yanıt

vermek kolay. İttiğimiz antibiyotikler bile evrimi düşünerek alıyoruz. Eğer doktor size 10 adet hap içeren bir kutu antibiyotik vermişse ve siz bunun 2-3 tanesini alıp gerisini almazsanız, vücudunuzdaki mikrop- ların hepsi ölmez ve o antibiyotiğe karşı direnç kazanırlar. Akıllı tasarımcılara şunu sormak gerekir: Bu nasıl bir akıllı tasarımıdır ki göz sinirlerimiz ışığı direk almazlar, önünden kablo geçer (kör nokta); dünyadaki türlerin %99,9’u yok oldu. Bu nasıl bir akıllı tasarımı?

Birinci tür akıllı tasarımcıların yanlışlığını anlamak içinse biraz kuantum fiziğine biraz da kaos teorisine girmek gerekir.

Evren tasarlanamaz çünkü:

a-) ikiden çok cismin hareket denklemlerini belirlenebilir (determinist) bir tarzda ortaya koyamıyoruz. Üç-cisim ya da N-cisim problemi denen bu problemin modern çözümü iterasyon yoluyla olmaktadır ama çözümler başlangıç koşullarına karşı o kadar hassastır ki, sistemin gelişimi ve son durumu Kaosla sonuçlanmaktadır. Tanrı beyni bile olsa başlangıç koşullarını Kaosa yol açmayacak şekilde düzenleyemez.

b-) Öte yandan kuantum fiziğine göre, tek bir atom altı cismin bile hareket denklemleri belirlenebilir değildir. Bir parçacığın ne zaman bozunacağı (ve başka parçacıklara dönüşeceği) tamamen rastlantısal- dır. Einstein’ın hiç hoşuna gitmeyen ve “Tanrı zar atmaz” dedirten kuantum fiziği, bugün sayısız deney ve gözlemle ispatlanmıştır. Her ne kadar Einstein’ın kendisi bu cümlede Tanrı’yla Doğa’yı kastetmişse de, Doğa yasaları atom altı düzeyde

Einstein'ın umduğunun aksine tamamen olasılık yasalarına tabidir.

Şüphesiz yukarıdaki bu iki argüman Tanrı'nın olmadığını ispatlamaz. Ancak "tanrı evreni tasarladı" diyenlere ispat zorunluluğu getirir. Teistler her zaman için şu kaçamak yola başvuracaklardır: Biz insanlar Tanrı'nın beynini bilemeyiz; Tanrı bizim kavrayamayacağımız bir şekilde evreni tasarlamış olabilir. Ama bunu söyleyen de bir insan olduğuna göre, eğer Tanrı'nın evreni tasarladığını "biliyorsak" bunu ispatlayabilmemiz gerekir. İspatlayamıyorsak o zaman bu boş bir önerme olmaktan kurtulamaz.

Bu yazının amacı şu anki bilgileri-mize göre evrenin neden tasarlanamayacağını ortaya koymaktır.

Kaos: Düzenden düzensizliğe

Newton fiziğinin altın çağını yaşadığı 17. ve 18. yüzyıllarda (hatta 19. yüzyılın sonlarına kadar), mekanik bir evren düşüncesi hâkimdi. Evrenin saat gibi tıkır tıkır işlediği varsayılıyordu. Öyle ki, eğer çok zeki ve çok büyük bir beyin (günümüzün süper bilgisayarları gibi) evrende var olan her türlü girdiye sahip olursa, yarın hangi yemeği yiyeceğimizi bile bilebileceğimiz varsayılıyordu. Ancak böylesine belirlenimci bir dünya görüşünün sorumlusu fizik değildi. Kuantum fiziğindeki olasılık yasaları bir kenara, Newton fiziğinin kendisi de her türlü geleceği hesaplayamaz. Örneğin, birbirine değecek şekilde duran iki bilyardo topuna birden aynı anda çarpan bir üçüncü bilyardo topunu düşünelim. Bu durumda topların nereye gideceğini Newton yasaları söyleyemez. Öte yandan, Newton mekaniğinde zamanın yönü yoktur. Zaman iki yöne doğru da simetriktir. Oysa içinde yaşadığımız dünyada bunun böyle olmadığını, zamanın geri dönüşsüz ol-

duğunu biliyoruz. Hepimiz yaşlanıp ölüyoruz, gençleşmiyoruz. Masadan düşen bardak parçalara ayrılıyor, ama yerde duran kırık parçalar birleşip bardağı oluşturarak masanın üstüne sıçramıyorlar. Bütün bunlar 19. yüzyılın sonunda sorgulanmaya başlandı ve yeni doğan termodinamik bilimi yeni kavramlar yarattı: entropi, tersinirlik, tersinemezlik, vs. Önceleri istatistik kuramları olarak başlayan gazların kinetik kuramı, kaostan düzensizliğe geçişin modellenmesine dönüşmüştür. Termodinamiğin iki temel yasasından biri enerjinin korunumu diğeri ise düzensizliğin (entropi) artışıdır. Bu iki temel yasa tam olarak bilinmeden Evrende yıldızların, gezegenlerin ve canlı yaşamın nasıl ortaya çıktığı iyi anlaşılamaz. Evrenin toplam enerjisi hep aynı kalsa da, entropisi artmaktadır. Entropi korunmaz ve bu yüzden de "yenilenebilir enerji kaynağı" diye bir şey yoktur. Atomların birleşip düzenli yapılar (moleküller) oluşturmaları için dışardan bir enerji gerekir. Enerji entropiyi düşürür ve bu sayede yıldızlar, galaksiler, gezegenler oluşabilir. Madde bir kere ortaya çıktıktan sonra ise, milyarlarca gezegen içinde bir gezegende DNA'nın ortaya çıkması yalnızca bir istatistik sorundur.

Fizik yasalarının kaynağı, simetri, korunum yasaları

Simetrik şekillere doğada her zaman rastlarız. Doğa simetriktir. Ama daha yakından baktığımızda bu simetrinin tam olmadığını görürüz: doğa bozulmuş (kırılmış) bir simetridir.

Bir nesne üzerinde bir şey yaptık-tan sonra da ilk hâlinde görünüyorsa, bunu yapmaya imkân veren bir şey varsa, o nesne simetriktir. En temel fizik yasaları olan korunum yasaları simetriden kaynaklanır. Korunum yasaları, fiziksel bir değişim geçiren kapalı bir sistemde ölçülebilen bazı niceliklerin sabit kalacağını ifade eden yasalardır. Örneğin enerjinin korunumu yasası, kapalı bir sistemdeki her türden toplam enerji miktarının sabit kaldığını söyler. Bir diğerkorunum yasası, bir cismin kütlesiyle hızının çarpımı olan momentumun sabit kaldığını anlatır. Bütün korunum yasaları bir simetriye işaret eder. Birbirleriyle etkileşen, evrenin kalan bölümünden yalıtılmış olan bir parçacıklar topluluğu verildiğinde, bu topluluğu yöneten fizik yasalarının sağladığı her simetriye korunan bir büyüklük karşılık gelir. Zamandaki simetri enerjinin korunumunu garantilediği gibi, elektromanyetik etkileşmenin U(1) ayar simetrisine uyması sonucunda bu etkileşmenin şiddetini karakterize eden elektrik yükü korunur. Korunan büyüklüğün değeri zamanla değişmez.

Simetri ilkesi gereği, 13,8 milyar yıl önce Büyük Patlamanın başlangıcında evrende eşit miktarda parçacık ve karşı-parçacık vardı; evrene radyasyon (ışınım) hâkimdi. Elektronlar, kuarklar gibi maddenin temel yapıtaşları yüksek sıcaklıklarda bir araya gelip atomu oluşturamıyorlardı; çünkü eşit miktarlardaki parçacık ve karşı-parçacıklar birbirlerini yok ederek radyasyona dönüşüyorlardı. Radyasyon ve madde termal bir denge halindeydi. Elektronlar, pozitronlar (karşı-elektronlar), fotonlar, nötrinolar ve karşı-nötrinolardan oluşan başlangıç anı çorbasının sıcaklığı yüz milyar Kelvin derecesiyken, bu yüksek sıcaklıklarda parçacıkların karşılıklı etkileşimde bulunmaları sürekli bir yaratılış ve yok ediliş süreciydi. Bu yüksek sıcaklıkta bir elektron ve pozitronun fotonlar (ışık parçacığı) şeklinde yok olması, fotonların bir elektron pozit-

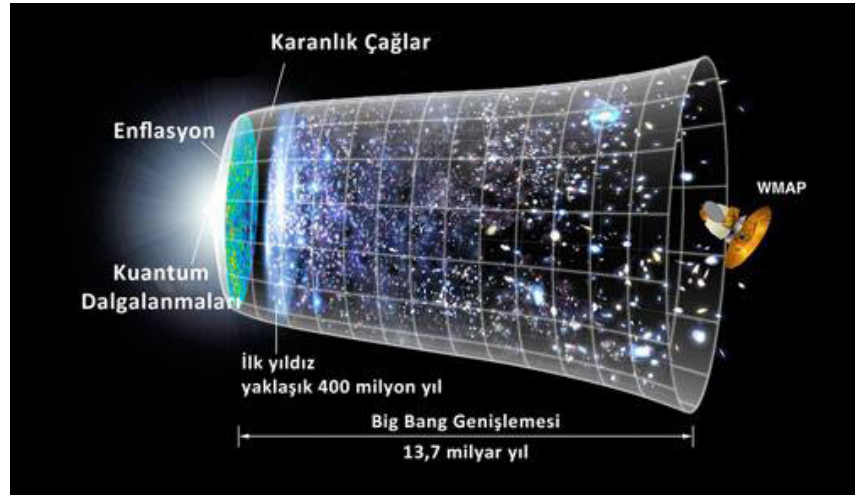
ron çifti yaratmak üzere çarpışması kadar olasıydı. Evrenin başlangıcında düzenli yapılar yoktu. Ancak bu başlangıç anı çorbasında, fotonların sayısının milyarda biri kadar küçük bir oranda, kendiliğinden proton ve nötron kirliliği ortaya çıktı. Kozmik yapıyı oluşturan temel kuvvet kütleçekimdir. Ama kütleçekim ilk başlarda bir öbekleşmeye ihtiyaç duyuyordu. Evren hızla soğudukça ilk milisaniyenin sonunda proton/karşı-proton simetrisi, ilk saniyenin sonunda ise elektron/karşı-elektron (pozitron) simetrisi bozuldu ve parçacıklar, karşı-parçacıklardan çok az miktarlarda fazlalaştı. İlk üç dakika geçtikten sonra, evrenin sıcaklığı küçük proton ve nötron kirliliğinin çekirdek halinde birleşmesine yetecek kadar düştü.

Evren yaklaşık 380 binyıl yaşındayken, sıcaklığı 4000 Kelvin'e (günümüzdeki sıcaklığın bin katı) kadar düştü ve protonlar hidrojen atomları oluşturmak üzere elektronlarla bağlandı. Bu dönemden kalan ve Penzias ile Wilson'un 1964'te keşfettikleri kozmik aralan mikrodalga ışımasını (CMB) evrenin her yerinde algılayabiliyoruz. Kozmik Aralan Araştırma Uydusu'nun (COBE) bu fosil ışıınım üzerinde belirlediği yoğunluk farkları Büyük Patlama kuramının en önemli kanıtlarından biridir. Daha sonra yapılan hassas gözlemler, aralan ışıınının da bir derecenin 10.000'de biri ölçeğinde sıcaklık farkları belirlediler ve bunların madde yoğunluğundaki farklara karşılık geldiğini saptadılar. Bu salınımların büyüklüğü, evrenin başlangıcındaki kuantum dalgalanmalarının, şişme süreci sonucu şimdi gözlenen boyutlarına ulaşmış olabileceğini göstermektedir.

Maddenin evrimindeki temel ilke "kendiliğinden" simetrisinin kırılmasıdır. Başlangıç çorbasındaki bu küçük öbekten tüm galaksiler ve yıldızlar ve nihayet gezegenimiz ortaya çıktı. Tamamen simetrik bir evrende atomların ortaya çıkması, yıldızların, galaksilerin oluşması imkânsızdır. Atomaltı parçacıkların birbirlerini yok etmeden var ola-

bilmeleri için madde/karşı-madde simetrisinin kırılması ve maddenin hâkim olması gereklidir. Bu süreç ise zamanın başlangıcında, evrenin ilk nanosaniyelerinde meydana gelmiştir. İşte, CERN'deki LHC deneyleri bu mekanizmanın nasıl gerçekleştiğini keşfetmeyi amaçlamaktadır. Bu konuyu açıklayan birçok kuramın testi LHC deneylerinde yapılacaktır.

Büyük Patlama Her Şeyin Başlangıcı mı?

Her şey Büyük Patlama ile mi başladı? Her şey nasıl yoktan nasıl var olabilir? Büyük Patlama kuramı binlerce yıllık yaratılış mitlerinin doğrulanması mı? Bu ve bunun gibi sorular birçoklarının kafasında soru işareti olmaya devam etmekte ve özellikle yaratılışçılar tarafından istismar edilmektedir. Günümüz fiziği yaratılışçı iddiaları desteklemekten çok uzaktadır. Büyük Patlama her şeyin başlangıç noktası değil, tam tersine bir ara dönemdir, bir faz geçişidir bir anlamda. Üstelik Büyük Patlama kuramı büyük olasılıkla başka evrenlerin varlığını da zorunlu kılmaktadır. 1957'den bu yana sık sık karşımıza çıkan Çoklu Evrenler kavramı, Büyük Patlamanın yanı sıra, diğer fizik problemlerine de bir çözüm sağlamaya adaydır. Henüz elimizde bunlarla ilgili kanıt yok. Ama Çoklu evrenler (popüler deyiş-

le paralel evrenler) varsa bu birçok çözüm arayan soruya yanıt verecek.

Bu sorulara yakın zamana kadar mitolojik yanıtlar veriliyordu. Her kültürün bir yaratılış efsanesi vardır. Ama modern bilim Galileo, Kopernik, Kepler ve Newton'dan başlayarak bu sorulara cevap vermeye başladı. Soru soruyu açtı ve Güneş sisteminden başlayarak yavaş yavaş nasıl bir evrende yaşadığımızı anlamaya başladık. Henüz "her şeyi" bildiğimizi iddia etmekten çok uzağız, ama birkaç yüzyıl öncesine kıyasla

çok şey biliyoruz. Örneğin gözlemlediğimiz evrenin 13,8 milyar yıl yaşında olduğunu ve Büyük Patlamayla başladığını biliyoruz. Ancak bu "her şeyin" Büyük Patlamayla başladığı anlamına gelmemekte. Gözlemleyemediğimiz evrenler olabilir, evrenimiz döngüsel olabilir (Büyük Patlama ve Büyük Çöküşler arasında gidip gelen bir evren gibi) ya da hiper uzay içinde sonsuz evrenlerden birisi olabiliriz.

Mutlak kesinlikle bildiğimiz tek şey var: Gözlemlediğimiz Evren sürekli genişliyor, dolayısıyla çok uzun bir zaman önce (tam olarak 13.8 milyar yıl önce) çok küçük bir noktadaydı (bir atomdan daha küçüktü). Yapılan hesaplamalar, sıfır zamandan sonraki saniyenin çok küçük bir

kesirinde, bugün gördüğümüz evrenin tüm içeriğinin atom çekirdeği yoğunluğunda sıcak bir madde yığınının sıkıştığını gösteriyor. Ama bu noktada şimdiki fizik kuramlarımız işlemez oluyor. Henüz daha geriye giden, tutarlı ve diğer her şeyi açıklayan bir kuram çıkmadı ortaya. Yani günümüz fiziği “başlangıcı” ispatlayamıyor.

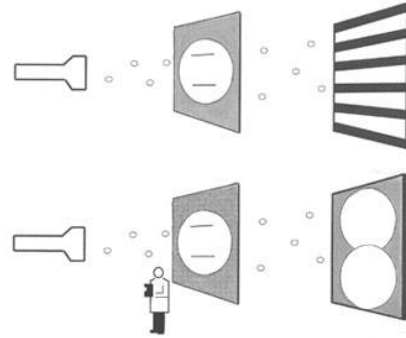
Kuantum fiziği ve çoklu dünyalar

Kuantum fiziği, cep telefonlarından DNA'ya her şeyin nasıl çalıştığını açıklayabilse de, gerçekte neden böyle olduğunun cevabını veremiyor. Buradaki temel gizem, bir elektronun iki delikten aynı anda geçmesi (diğer bir deyişle Schrödinger'in kedisi) paradoksu. Hangi delikten geçtiğine baktığınızda, elektronlar ekranda girişim deseni oluşturmaz, belli bir duruma ‘çökerler’. Kopenhag yorumuna göre elektron gibi kuantum varlıklarının siz onlara bakmıyorken ne yaptıklarını sormak anlamsızdır. Bu yoruma göre, uzaydaki bir noktada, örneğin iki delikten birinde, gerçek gözlemden bağımsız olarak, elektronun nesnel varlığına verilebilecek herhangi bir anlam yoktur. Elektron sadece biz onu gözlemlediğimizde varlığa kavuşur gibi görünür...

“Schrödinger'in Kedisi” isimli düşünce deneyi kuantum kuramının bu gizemini en iyi anlatan örnektir. Aslında çift yarık deneyinin biraz geliştirilmiş bir halidir. Bu deneyi biraz uzunca açıklamaya çalışalım: Kuantum fiziğine göre radyoaktif bir atom bir süre sonra bozunmuş ve bozunmamış durumlarının üst üste gelmesiyle oluşan yeni bir duruma girer. Atom çekirdeğinin her zaman için çekirdeğin durumunun iki durumun üst üste gelmesiyle oluşması, yani aynı anda hem bozunmuş hem de bozunmamış halde bulunabilmesi (ya bozunmuş ya bozunmamış halde değil), kuantum kuramının en önemli ve en çok tartışılan özel-

liklerinden biridir. Neden böyle olduğu bilinmese de, kuramın doğru öngörülerde bulunduğu kesindir. Kurucularından biri olduğu halde daha sonra kuantum kuramının gittiği yoldan memnun kalmayan Schrödinger' in tasarladığı düşünce deneyinde ise, bir kedi (sanal olarak) çevresinden mükemmel biçimde yalıtılmış bir kutunun içine bir atom ve diğer bir takım cihazlarla beraber konur. Kutu içinde bir cihaz, çekirdek bozunduğunda ortaya çıkan ışımayı algılar algılamaz bağlı bulunduğu bir çekici harekete geçirir. Çekiç, içi siyanür dolu bir şişeyi kırarak kedinin ölümüne neden olur. Böylelikle Schrödinger, mikrokozmosa ait bir radyoaktif çekirdeğin kendiliğinden üst üste gelmiş durumlara girmesi nedeniyle, makrokozmosta bir kedinin de üst üste gelmiş durumlara sokulabileceğini iddia eder. Buysa kuantum kuramının bizim yaşadığımız dünyada “sağduyumuza aykırı” sonuçlar doğurmasına, dolayısıyla da bu haliyle geçersiz bir kuram olmasını getirir. Örneğin bir saat kadar sonra, eşit olasılıklarla kedi ya ölü ya canlı değil, hem ölü, hem de canlı olacaktır. Kedinin ölü ya da diri olduğu nasıl anlaşılır? Onun durumunu merak eden deneyci, kapıyı açtığında ve kediyi gördüğünde bir çeşit “ölçme” işlemi gerçekleşir. Kuantum fiziğinin standart yorumuna göre de ölçme sonunda her fiziksel sistemin durumu, ölçülen şeyin niteliğine göre bir “çökme” yaşar. Örneğin, birçok noktada aynı anda bulunan bir elektronun yeri ölçüldüğünde, elektron bulunduğu bu yerlerden birinde ortaya çıkar. Ölçme işlemi, çoklu konumların üst üste gelmesiyle oluşan durumu, elektronun tek bir noktada bulunduğu duruma köktürmüştür. Kutudaki kedide de aynı şey olur. Kedi-

nin durumu, ya canlı olduğu ya da cansız olduğu duruma bir çökme yaşar. Dolayısıyla deneyci kediyi, alışık olduğu biçimde, ölü ya da diri olarak görür. Hiçbir şekilde, deneycinin üst üste gelmiş durumu birinci elden gözlemlemesi olanağı yoktur. Makrokozmostaki cisimlerin böylesi durumlara sokulup sokulamayacağı sorusu uzun yıllar fizikçileri meşgul etti. Ama yapılan bütün deneyler, Schrödinger'i değil, kuantum kuramını haklı çıkardı. Makrokozmosta (bizim boyutlarımızda) olmasa da, atom boyutlarında gerçekten de temel parçacıklar, ölçüm yapılana kadar, olası bütün durumların üst üste binmesi halini yaşarlar. Bir anlamda hem canlı hem cansız durumu gibi... Ancak bütün bunlar atom boyutlarında geçerlidir. Makrokozmosta olaylar böyle gerçekleşmez. Mikrokozmos ile makrokozmos arasında bu kopuşu açıklayacak bir kuram henüz ispatlanmamıştır.

Basit bir çift yarık düzeneği. Eğer gözlemci hangi elektronun nereden geçtiğini gözlemlese girişim deseni oluşur (üstteki durum); ama hangi elektronun nereden geçtiğini gözlerse girişim deseni oluşmaz (alttaki durum).

Ancak kuantum fiziğinin tek yorumu bu değildir. 1957 yılında Everett'le başlayıp, DeWitt'le devam eden ve en son Deutsch'un topladığı bir diğer yoruma göre, elektronun nerede olduğuna baktığınızda, dal-

ga fonksiyonu çökmez ama gözlemci de dahil tüm evren bölünür. Üst üste binme durumları aslında 'Çoklu Evrenler'dir. Bu kuramın bir çok çeşitlenmesi var. 'Çoklu Evrenler'de özel bir evren olmadığı gibi, tek bir Çoklu Evren modeli de yok. Belki de her bir karadelik başka bir evrene olan bağlantıdır. Şüphesiz bütün bunlar şimdilik spekülasyon düzeyindedir, ama bunlar bilimsel spekülasyonlardır. Diğer fizik kuramlarıyla uyum içinde, matematiksel olarak tutarlı kuramlardır. Tek sorun deneysel ispatlarının henüz gerçekleşmemiş oluşudur. Ama Einstein'ın gerek özel gerekse genel görelilik kuramları da ilk başlarda deneysel ispatlardan yoksundu. Deneysel ispatlar kuramdan sonra geldi. Dolayısıyla deneysel ispatın olmaması bir kuramın bilimselliğine zarar vermez, ancak "henüz ispatlanmamış bir bilimsel kuram" olarak kalır.

Şimdi, bu kuantum fiziğinin Çoklu Evrenler yorumuna göre örneğin elektronun çift yarık deneyinde deliklerin birinden ya da diğerinden geçmesi durumunda, her iki sonuç da gerçekçidir, eşit olasılığa sahiptir. Yukarıdaki örnekte, dalga fonksiyonu çökmez, ama gözlemci de dahil tüm Evren bölünür. Everett bunu eksiksiz bir matematik diliyle ifade etti ve bu yorumun Bohr'un kuantum fiziği versiyonu olan Kopenhag yorumuyla her yönden özdeş olduğunu kanıtladı.

Yukarıda bahsettiğimiz Schrodinger'in kedisi örneğinde iki geçmiş vardır. Birinde kedi ölüdür, diğeryerde canlı kalır. Kuantum kuramında her iki olasılık birlikte var olabilir. Ancak içinde yaşadığımız makroko boyutlarda böyle bir olay gerçekleşmediği için sağduyumuza aykırı bir durumdur bu. Bu nedenle insanlar açıkça belirtmeden kedinin yalnızca bir geçmişi olabileceğini varsaydıkları için kendilerini çıkmazda bulurlar.

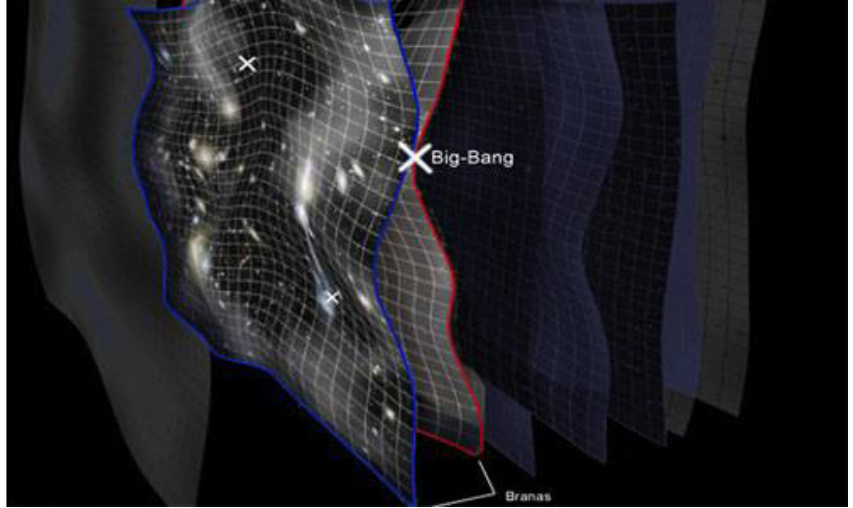
Günümüz fiziği yaradılışçı iddiaları desteklemekten çok uzaktır.

Büyük Patlama her şeyin başlangıcı noktası değil, tam tersine belki de bir ara dönemdir, bir faz geçişidir bir anlamda. Üstelik Büyük Patlama kuramı büyük olasılıkla başka evrenlerin varlığını da zorunlu kılmaktadır. 1957'den bu yana sık sık karşımıza çıkan Çoklu Evrenler kavramı, Büyük Patlamanın yanı sıra, diğer fizik problemlerine de bir çözüm sağlamaya adaydır. Henüz elimizde bunlarla ilgili kanıt yok. Ama Çoklu evrenler (popüler deyişle paralel evrenler) varsa bu birçok çözüm arayan soruya yanıt verecek.

Öte yandan, "sicim kuramı"nda elektron gibi temel varlıklar matematiksel noktalar olarak değil, "sicim" ismiyle adlandırılmış titreşen bir şeyin döngüleri olarak ele alınır. Her bir titreşim, bir "nokta"ya, bir

vs. İşte bu kuram evrenin başlangıcı sorununa da bir açıklama getirir. Ovrut, Steinhardt ve Turok bu kuramı evrenin başlangıcı soruna bir çözüm olarak kullandılar ve Büyük Patlamanın birbirine çarpan zar evrenler ile başlamış olabileceğini önerdiler. Buna göre, sonsuz sayıda evren-zarlar birbirleriyle çarpıştıklarında bizim Büyük Patlama dediğimiz şey gerçekleşir ve içinde yaşadığımız evren genişlemeye başlar. Öte yandan başka yerlerde, başka boyutlarda da sonsuz sayıda Büyük Patlamalar gerçekleşmekte ve sonsuz sayıda başka evrenler de ortaya çıkmakta. Dolayısıyla Paralel evrenler (Çoklu evrenler) bir değil bir çok fizik problemine çözüm getirmektedir.

Çarpışan zar-evrenler

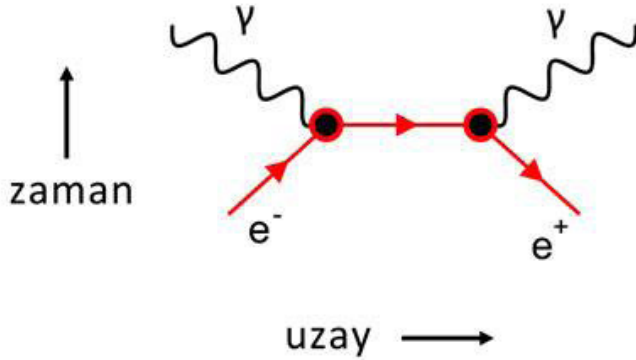
elektrona karşılık gelir, titreşimin başka bir kipi ise bir fotona denk gelebilir. Ayrıca bu kuramda dört değil 11 boyut vardır. Sicim kuramında denklemler sadece eğer sicimler çok daha fazla, en azından toplamda 11 boyut kapladığında çalışır (on uzay ve bir zaman boyutu). Witten'in M-teorisi ise titreşen sicimler yerine, titreşen zarları koyar. Bir nokta bir 0-zar'dır, bir çizgi (veya sicim) bir 1-zar'dır, bir tabaka bir 2-zar'dır, ve görsellemesi zor olsa da, daha yüksek boyutlarda özdeş yapılar bulunmaktadır: 3-zar, 4-zar,

Başlangıçtaki enerji:

Kuantum gizeminin farklı bir yorumunu getirmesi dışında, Çoklu Evrenler kuramı "Evrenin başlangıcındaki enerji nereden geliyor?" sorusuna da bir yanıt veriyor.

Einstein'ın 1905'de ortaya koyduğu özel görelilik kuramına göre $E=mc^2$ (Enerji eşittir kütle çarpı ışık hızının karesi) ile uyumlu olarak enerji madde, parçacık ve alanlar arasında değiş tokuş yapabilir. Alanda yeteri

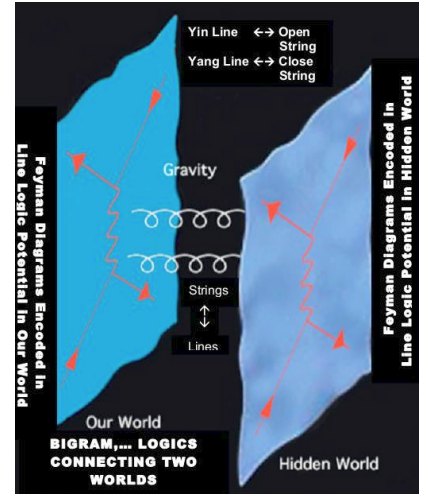
kadar uygun enerji varsa, kendini bir çift parçacığa dönüştürebilir (bir parçacık ve onun karşı-parçacığın) ve bu varlıklar, enerjileri başka bir çeşit alan enerjisine dönüştükçe, yok olarak etkileşebilirler. Kuantum belirsizliği, elektron gibi bir nesnenin kesin bir enerjiye sahip olmasının imkânsız olduğunu söyler. Ama kuantum belirsizliği, bize aynı zamanda, boş uzayın bile enerjisinin kesin bir değere sahip olmasının imkânsız olduğunu hatırlatır. Oysa sıfır, kesin bir değerdir, dolayısıyla kuantum fiziğine göre, boş uzay, yani vakum olarak düşündüğümüz şey, aslında bu şekilde oluşmuş kısa ömürlü varlıkların kaynaştığı bir alandır. Durum böyleyse, belki de evren bir kuantum dalgalanmasından başka bir şey değildir. Üstelik evrenin toplam enerjisi de sıfırdır: Yani negatif kütleçekim, maddenin pozitif enerjisine eşittir. Dolayısıyla başlangıçta büyük bir enerji patlaması olmamış, bir kuantum dalgalanması olmuştur.

Kuantum elektrodinamiğinde kullanılan Feynman diyagramı ile elektron/pozitron etkileşmesi.

Eğer bu kuram doğruysa, bazıları bir diğeri üzerine binen, diğerleri tamamen birbirinden ayrı olan; ama uzay ve zamanın aynı Evren'ini işgal eden bu kabarcıklardan sonsuz sayıda olabilir. Bu evrenler, gerçekten sonsuz sayıda olabilir; ama hiçbir gözlemci hepsini aynı anda algılayamaz.

Ayrıca Evren gerçekten bizim onun sadece sonlu bir hacmini görmemize rağmen sonsuz olabilir. Kozmologlar atomdan küçük bir enerji ateş topu merkezli bir Evren'den bahsettiklerinde, tüm gözlemlenebilir Evren'i kastederler. Asıl süper-yoğun durumun kendisi sonsuz büyüklükte olabilir ve bizim görür Evren'imiz bu sonsuz bölgenin şişerek çok daha büyük bir boyuta ulaşan küçük bir parçasını temsil ediyor olabilir.

Kütleçekimin iki "dünya" arasındaki etkileşimi

Görüldüğü gibi Büyük Patlama kuramları hiçbir şekilde bir başlangıcı tarif etmemektedirler. Bu kuramların bir kısmı ispatlanmıştır bir kısmı henüz ispatlanmamıştır, ama yine de ispatlanmış olan kuramlarla uzlaşmaktadır.

Dolayısıyla bilim her şeyin Büyük Patlamayla başladığını söylememektedir. Her şey, Büyük Patlamanın da içinde olduğu bir çok olası geçmiş zamanların toplamıdır.

Kaynaklar:

Bilim ve Gelecek, "20. yüzyıl biliminin köşe taşları (1900-1950)", sayı 57, 2009

Brian, G. "Evrenin Zerafeti", TUBITAK yayınları, 2009

Gribbin J., Çoklu Evrenler, Alfa Yayınevi Bilim Dizisi, çev: Emin Karabal, 2012

Hawking, S. "Kara Delikler ve Beklenmeyenler", Sarmal yayınevi, 2006

Hooft, Gerard't "Maddenin Son Yapıtaşları", TUBITAK yay., 2000

Kane, G. "Süpersimetri", TUBITAK yay., 2008

Koyre, A. "From the Closed World to the Infinite Universe", Johns Hopkins Un. Press, 1968

Lightman, A. "Yıldızların Zamanı", TUBITAK yayınları, 2000

Weinberg, S. "İlk Üç Dakika", TUBITAK yay., 2003

Westfall, R. "Modern Bilimin Oluşumu", TUBITAK yay. 1999

Duvar; bir roman adı için oldukça düz bir isim olmasına rağmen, kitabın ilk sayfasından itibaren kendinizi bambaşka bir dünya içerisine tutsak ediyorsunuz.

Roman, bilimsellikten felsefeye, ateizmden kadere, popülizmden kapitalizme varana kadar her şeyi elekten geçirmiş diyebiliriz.

Fazlasıyla gerçek ve aynı zamanda gerçektüstü gelen temalar ustalıkla işlenmiş.

Kişilerin kendi iç çatışmaları ve sorgulamaları, bilimsel deneyler ve kobaylar, belirsiz bir zaman örgüsü içinde işlenmiş...

Aslında yazara göre zaman da yok...

Kendinizi bilimkurgu fabrikasında işlemeye hazır bir ürün gibi hissederseniz şaşırmayın derim.

Yazara artık kuşkuyla bakmam gerekiyor. Çünkü roman aynı zamanda günümüze fazlasıyla benzeyen bir takım olayları işlemiş ki, sanırsınız ki kitap, haziran direnişinden hemen sonra kaleme alınmış. Ancak biliyoruz ki "Duvar" Haziran Direnişi'nden çok önce yazılmış bir roman ve 5 sene öncesine uzanan bir geçmişi var.

Kitabın ilk sayfasında başlayan sorgulama kitabı bitirdiğiniz halde devam ediyorsa, kitap bitmemiş demektir. Yazar da buna değiniyor. Son diye bir şey yoktur diyerek. Hemen her bölümde ise, "Meryem yani Mery" ve yan karakterlerden biri olan "Julie" (rahibe) arasında geçen tanrı ile ilgili tartışmaları ilgi ve merakla okuyacağınızı düşünüyorum. Akıl tahtanızı silecek ve yeniden yazacak türde.

Böylesine ayrıntılı bir anlatıma sahip, edebi dili mükemmele yakın bu kitabın yazarı olan Mustafa Angın kimdir peki? Kendi cümleleriyle tanıyalım onu:

Yaşamöyküsü deyince akla gelen ilk şey, senelerin sıralandığı okul karnesini andırır.

Doğduğu yer. Okuduğu okullar Görev aldığı birimler sıralanır bir bir. Oysa yaşam başkaldıracak bir öykün varsa güzeldir.

Herkes yaşamaya hükümlü doğar. Ancak kimi hükümlü kimi hükümsüz yaşar.

Hükümsüzlerin hüküm sürdüğü bu koca Evrende, onları birbirinden ayıran tek şey, hükümlü yaşayanların adlarıdır daima...

Okunacak bir anı görürsen bir yerde, mutlaka hükümsüzlerin hükmüne karşı bir başkaldırı, bir altüst oluşum yaşanmıştır.

Bu yüzden yaşam, sorguladığın ölçüde güçlü, kabullendiğin ölçüde güçsüzdür. Ve bu nedenden ötürü, yaşamın nasıl yaşanması hakkında hüküm verecek olanlar, yine hükümlü insanlar olacaktır der. Hükümsüzlerin hükmü sona erecektir.

Bunun yanı sıra Mustafa Angın'ın sorgulamayı seven birisi olduğunu öğreniyoruz. Ancak her sorgulama yeni bir çatışmayı ve her çatışma yeni bir sorgulanmayı göze alacağı kapıları aralar.

26 yaşından 36 yaşına kadar, araladığı bu kapı boşluklarında yaşar. Yaşamından, gençliğini kapsayan bir kesit 12 Eylül diktası tarafından sökülüp alınmıştır. Bu yüzden sokağı çok sever. Anlattığı öyküde bir sokak hikâyesidir. Hem de direnişten direnmeye uzanan bir öykü...

Duvar; inançtan ateizme, bilimden felsefeye, estetikten popülere, kaderden kapitalizme, emekten sömürüye bütün bir hayatı sözden sokağa taşıyan bir roman...

Duvar; birbiriyle çarpılıp çoğalan, kimi zaman farkına bile varılmadan ömür tüketilen duvarlarla örülü bir evrene açılan, temel kurgusunu sorgulamadan, hesaplaşmadan alan, 'zaman'ı yok olarak değerlendiren, bir çağ ötesini aktarma iddiasıyla yazılan bir anlatı...

Duvar; dört kitabın çıkmazını bir sokağa sıkıştıran, kapitalizm ve ona bağlı kriminal politikanın toplum üzerindeki blast etkisini gidermek için akıllüstü çözümler üreten, öneren bir yapıt...

Duvar; varoluşa anlam yükleyen dinlerin iç çatışmalarını önce kurşun yapıp gözümüze sokan, sonra bilimin rasyonalist bakışıyla öğütüp mantığın potasında eriten, birey yoluyla topluma psikanalitik terapi uygulayan travmatik bir sonu zorunlu kılan bir çağ romanı...

Duvar; kendi sesine akan, saklı bir nehir; kendi renkleriyle tutuşan iç içe bir gökkuşağı...

Siddik Akbayır

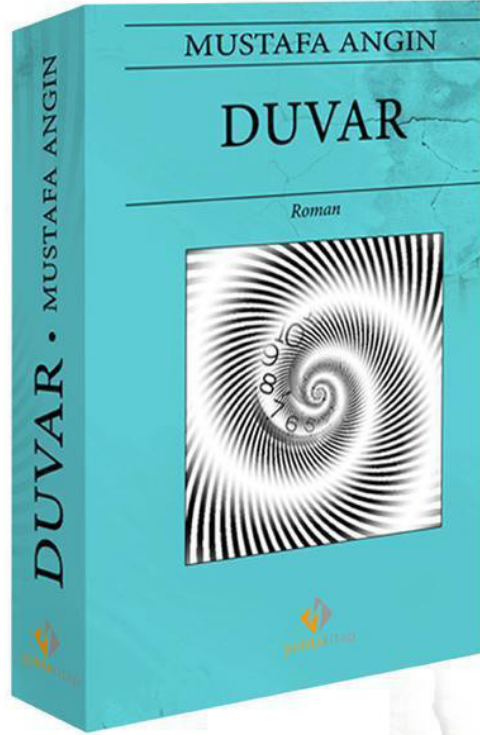
10 Ocak 2014'te Tüm kitap evlerinde.

D U V A R

MUSTAFA ANGIN

ROMAN

kendi sesine akan, saklı bir nehir...
kendi renkleriyle tutuşan iç içe bir gökkuşağı...

ocak
2014'te
tüm kitap satış
noktalarında...

ETKİNLİK GÜNLERİ

Kapitalizm ve ona bağlı kriminal politikanın toplum üzerindeki blast etkisini gidermek için akılüstü çözümler üreten bir Roman.

10 Ocak 2014'te Tüm kitap evlerinde.

Yoldakitap.net
info@yoldakitap.net

Dünyayı Değiştiren 5 Ateist ve Agnostik Bilim İnsanı

Bugün inançsız insanları aşağılamalara layık gören birçok inanan, gerçekte yaşamlarını ve dünyalarını bunca etkilemiş birçok şeyin inançsızların eseri olduğunu bilmektedir.

Aşağıda sıraladığımız 5 inançsız, agnostik ve ateist bilim insanı, yaşamları ve yaptıklarıyla inanan ya da inananmayan birçok insanı etkilemiştir.

1) Stephen Hawking

Bugün evren hakkında bildiğimiz her şeyi gözden geçirmemizi sağlamış bu büyük bilim insanı, bugün evrenin nasıl oluştuğunu açıklayan en akla yatkın kuramın (M Theory) oluşmasına büyük bir katkı sunmuştur. Yazdığı "Büyük Tasarım" kitabında, "Yerçekimi diye bir güç olduğu için, evren kendini bir hiçten yaratmıştır. Bir anda gerçekleşen bu durum için bir yaratıcıya gereksinim yoktur." sözlerini aktararak, 21. Yüzyıl'ın en çarpıcı yargılarından birisinin altına imzasını atmıştır.

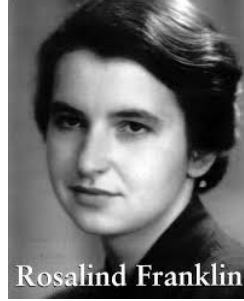

2) Alan Turing

Yapay zekanın ve bilgisayar bilimlerinin kurucusu olarak da bilinir. Bugün bilgisayar, akıllı telefon ve e-posta dahil olmak üzere birçok şeyi borçlu olduğumuz kişidir. 2. Dünya Savaşı sırasında Almanların Enigma adlı şifrelerini kırarak, faşizme büyük bir darbe indirse de, yaşadığı ülke olan İngiltere'deki muhafazakar

iktidar, eşcinselliği yüzünden onu yargılamıştır. Kimyasal kısırlaştırma ile hapisane arasında bir seçim yapmaya zorlanan Turing, başlangıçta kısırlaştırmayı seçse de, daha sonra intihar ederek aramızdan ayrılmıştır. Genç yaşta bir dostunu tüberkülozdan ötürü yitirince adil olmayan bir Tanrı ile yollarını ayıran Alan Turing, bilginin ateist yolcularından birisidir.

3) Rosalind Franklin

DNA, virüs, kömür ve grafitin yapılarının anlaşılmasında büyük katkılarda bulunan İngiliz biyofizikçi Rosalind Franklin'in cinsiyetçilik yüzünden birçok alanda hakkı yenmiştir. Ancak bugün DNA yapısına ait ilk fotoğrafları çektiği bilinmektedir. 25 Tem-

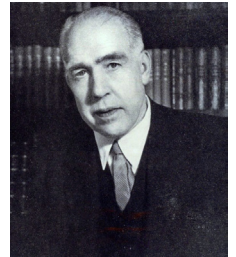
muz 2013'te yaşgününün şerefine Google tarafından anımsanan bu güzel bilim insanı da dinsizdi. "Öteki dünyaya inanmadan bu dünyaya inanmanın mükemmel bir biçimde mümkün olduğuna tanıklık ediyorum" sözüyle inançsızlığını dile getirmiştir.

4) Neil deGrasse Tyson

İnançsızlığını özgür düşüncelilikle agnostisizm arasında bir yerde tutan bu büyük astrofizikçinin, bilimle ilgisi olmayan insanlara bilimin hazzını tattırmak için canla başla çalıştığını görmekteyiz. "Çocuklar asla sorun olmadı. Bilim insanı olarak doğdular. Sorun her zaman yetişkinlerdi. Çocukların içindeki merakı öldürdüler. Çocuklar üzerinde sayısal üstünlük kurdular, oy verdiler ve kaynakları tükettiler. Bu nedenle öncelikli olarak yetişkinler için çalışmayı seçiyorum." diyerek bağnazlıkla mücadelesini daha anlaşılır kılmıştır.

5) Niels Bohr

Çalıştığı bir kuram üzerine tartışırken, "Bu teorinin çılgınca bir şey olduğunu biliyoruz. Ama ayrıldığımız nokta, teorisinin, doğru olması için yeterince çılgınca olup olmadığıdır." diyen Niels Bohr, hem peri masalı yazarıydı, hem de fizik bilginiydi. Atom çekirdeğinin "sıvı damlacığı modeli"ni geliştirdi. Kuantum Fiziği'nin gelişmesinde 50 yıl boyunca büyük roller oynadı. "Bugünlerde bireylerin dinlerini ya da inançlarını özgürce seçebildiği söylene de, birisi kendi bağımsız dini yaklaşımını geliştirmek isterse, yaklaşımını diğerlerinin söyledikleri üzerine kurmak zorundadır." sözleri, dini farklı bir biçimde algıladığını göstermektedir.

Prof. Dr. Aykut Kence ve Doç. Dr. Meral Kence Onuruna

8. ODTÜ Evrim Konferansı

26-27 Nisan 2014

ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi
Kemal Kurdaş Salonu ve A-B Salonları

ODTÜ Biyoloji ve Genetik Topluluğu

www.biyogen.metu.edu.tr - www.facebook.com/biyogen

Evrim Ağacı

www.evrimagaci.org - www.facebook.com/treeofevolution

BİZE EVRİMİ SAVUNMAK YAKIŞIR

felis agnosticus
(Bahar Kılıç)

Başlığı okuyunca zihninizde şöyle sorular belirmiş olabilir: Bir ateizm dergisinde neden “evrim köşesi” olsun? Neden ateizm denince insanların aklına ilk gelen konulardan birisi evrim oluyor? Evrimi anlamak ve bilimsel geçerliliğini kabul etmek için ille de ateist mi olmak gerekir; her ateist “evrimci” midir veya her “evrimci” ateist mi olmak zorundadır? Üzerinde bilimsel konsensüse varılmış bir kuram olan evrim teorisi ile tamamen farklı kulvarlarda koşan ateizm felsefesinin sürekli birbiriyle ilişkilendirilmesinin sebebi nedir? Yoksa evrim teorisi ateistlerin tekeline midir? Ben bütün bu soruların cevabının aslında çok basit ve temel bir yaklaşıma, doğaya ve evrene dair belirgin bir bakış açısına dayandığı kanaatindeyim. Evrim köşesini yazma görevini üstlendiğimde de köşenin ilk yazısını ateizm ve evrim arasındaki ilişkiye ayırmaya karar verdim; çünkü bu konuda kafalarda ciddi bir kafa karışıklığı olduğunu ve bunun da birçok açıdan her iki kavramın da yanlış anlaşılmasına yol açtığını düşünüyorum. Bu yüzden öncelikle, konuyla ilgili sohbet ve tartışmalara fazlasıyla aşina olduğu için bu yazıdan sıkılabilecek durumda olan okuyuculardan özür dileyerek, sık sık karşılaştığımız bu sorulara ve onların getirdiği hatalı çıkarımlara ilişkin birkaç söz söylemek isterim. Sonraki bölümlerde çok daha bilimsel içerikli yazılar hazırlayacağım, söz :)

Ateizm, insanın gerçeği bulma arayışında vardığı bütünsel bir yargıdır ve cesaret isteyen bir şüphecilik gerektirir. Dolayısıyla kendisini dinden arındırmış, hele de bunu bizimki gibi kapalı bir toplumda yapmayı başarmış bir kişinin belli bir düzeyde sorgulayıcı olacağını, bu sorgulayıcı tavrını hayatın her alanında sürdüreceğini ve bunun bir sonucu olarak da bilimsel bir gerçek olan biyolojik evrim olgusunu benimseyeceğini düşünmemek için herhangi bir sebep yok gibi görünüyor. Ama durumun zaman zaman hiç de öyle olmadığına şahit olabiliyoruz. Ayrıca bilimi kişiselleştirmeye ve bilimsel gerçekleri belli bir kesimin tekelindeymiş gibi göstermeye çalışan insanlarla da karşılaşabiliyoruz. Kendi özel hayatımda çok sık olmasa da karşılaştığım ve sizlerin de karşılaştığınızı düşündüğüm iki farklı yaklaşımı ele alalım: Sayıları az da olsa, kendisini ateist (/agnostik) olarak tanımladığı halde evrime şüpheyile yaklaşan, hattâ bu konuyla ilgili tek bir satır dahi okumadan onu şiddetle eleştiren insanlar gördüm; bunun yanı sıra, dindar olduğu halde evrim kuramını bilime duyduğu güvenden dolayı canı gönülden kucaklayanlar da tanıdım. Bu anlamda evrim ve ateizm arasında kaçınılmaz gibi görünen bir bağ olduğunu; ama bu bağın pratik yaşantımızda kendiliğinden oluşmayabildiğini veya daha da kötüsü, hatalı yaklaşımlara dayandırıldığı için çok çarpık bir biçimde ortaya çıkabildiğini gözlemliyoruz. Bu çarpıklığın sebepleri neler olabilir ve daha da önemlisi nasıl çözümlenebilir?

Çok beğendiğim ve biraz da klişe haline gelmiş bir laf vardır: “Bir fikri öldürmenin en iyi yolu, onu yanlış savunmaktır.” Bu bağlamda her şeyden önce, *evrimin ateistlerin tekelinde olduğu* dogmasından kurtulmak gerektiğine inanıyorum; bunu da en başta dogmalara açık yüreklilikle karşı çıkan biz ateist ve agnostiklerin yapması önem arz ediyor. Şöyle düşünelim: “Her ateist evrimcidir” cümlesini duyunca ne hissediyorsunuz? Benim bu cümleye ilişkin bir eleştirim var. Birincisi, şu kulak tırmalayan ve her duyduğumda beni rahatsız eden “*evrimci*” kelimesi. Evrim gerçeğini benimseyen ama bu konudaki gelişmeleri izleyici olarak takip eden; kısacası bu alanda akademik araştırmalar yapmayan ama bilim insanlarının sunduğu bilgileri merakla okuyan, inceleyen ve başkalarıyla paylaşarak savunan bizler, kendimizi neden “evrimci” olarak tabir etme gereği duyarız? Evrim bir inanç veya bir felsefe midir ki müritlere, taraftarlara ihtiyaç duysun? Kendimizi, “*bilimsel gerçeklere riayet eden ve sorgulamalarımızı bu verilerin ışığında yapan*” kişiler olarak tanımlamamız hem yeterli hem de çok daha doğru olmaz mı? Günümüzde *heliosentrik* (Kopernik; 1543) veya *genel görelilikçi* (Einstein; 1915) gibi tabirler kulağa ne kadar gülünç geliyorsa, “evrimci” kelimesi de bana öyle geliyor ve acilen kullanım dışı edilmesi gerekiyor. Böylece evrime şüpheyile yaklaşan veya doğrudan reddeden kişilerin kafasında da yanlış bir kavram, sapıkça bir fanatizm algısı uyandırılmamış olur. Ama maalesef şu da bir gerçek ki evrim teorisi, Charles Darwin’in onu bilim dünyasına ilk tanıttığı günden beri savunulmaya ihtiyaç duymuş; düşmanları da çoğu zaman dini görüşleri nedeniyle ona karşı çıkan kişiler olmuştur. Sahte bilim safsatalarıyla silahlanmış ve dinin demagojik gücünü arkasına almış evrim düşmanları, sunulan her kanıtı görmezden gelerek, at gözlükleriyle malum “kutsal savaşlarına” devam etmektedir. Günümüzde de süren bu evrim/bilim düşmanlığı, artık biyolojinin temelini oluşturan bu kuramın okullarda okutulmasını dahi engelleyecek hadsizliğe ulaşmıştır. Dolayısıyla bu bağlamda konuşurken rahatlıkla diyebiliriz ki evet; evrimin hâlâ savunulmaya ihtiyacı vardır. (“Evrimgi” kelimesi, bu kapsamda kullanışlı bir tabir olabilir ama ben yine de kullanılmasına karşıyım.) Bu savunma görevini sırtlananlar da çoğu zaman dinsizler olmuş ve gidişata bakılırsa uzun süre de böyle olacaktır. O halde bizlerin yapması gereken şey bu bilimsel gerçeği “tekelimize” almaya kalkışmadan, onu canı gönülden benimseyip özümseyerek desteklemeye devam etmektir. Hattâ daha da ileri giderek diyeceğim ki, evrimi savunmak bizim görevimizdir. Kendimize ve arkasında durduğumuz görüşlere karşı böyle bir sorumluluğumuz vardır.

“Her ateist evrimcidir” cümlesiyle ilgili açıklığa kavuşturulması gerektiğini düşündüğüm bir diğer nokta da şu soruyla bağlantılı: Bir kişi, evrimi öğrenmeden de ateist olamaz mı? Elbette olabilir. İnsanlar sağlam ve dürüst bir akıl yürütme yöntemiyle doğada ve çevresinde gördüklerini sorgulayabilir, bunlardan da mantığın gereği olarak anti-teist argümanlar üretebilir. Zaten birçoğumuz ateizm trenine bu şekilde adım atmadık mı? Beynimizde çakan ufak bir şüphe kıvılcımı, gördüğümüz bariz bir mantık hatası, aklımıza yatmayan ufak bir tutarsızlık, anlamsız bulduğumuz bir ritüel, çağ dışı toplumsal uygulamalar vs... Ama ya bunlar, sorgulama sürecimizde bize yeterli gelmezse? Ya oluşturduğumuz mantık zinciri bir yere kadar gelip orada tıkanır ve eldeki bilgiler, merak edilen sorulara ilişkin yeterince doyurucu yanıtlar sunmamaya başlarsa? Ya “bir şeyler” hep eksik kalırsa? Bu aşamada şaşmaz bir pusulanın yol göstericiliğine ne kadar da çok ihtiyaç duyarız! Kendi adıma bunu şöyle örnekleyebilirim: Ben evrim kuramı hakkında zerre kadar bilgi sahibi değilken de kendimi agnostik/ateist olarak tanımlayan bir insandım; ama artık bilimin sunduğu gerçeklerin ışığında, dinsizliğim ve hayata bakışım konusunda eskisinden çok daha sağlam bir zeminde duruyorum. Karşıt fikirlerle çarpışma, ayakları yere basan mantıklı argümanlar üretme ve tabiri caizse “işin arkasını getirme” konusunda kendime ve fikirlerime çok daha fazla güveniyorum. En önemlisi, doğru yolda olduğum hissini pekişmiş olarak, çok daha güçlü bir şekilde hissediyorum. Eminim birçoğunuz da benzer bir durumdadır. Ateizm, doğası gereği evrenin oluşumunu, insanın bu evrendeki yerini ve her şeyin nasıl başlayıp nasıl sona ereceğini sorgular. “Nasıl olmuş?” sorularının cevaplandığı her yol daha da aydınlanır. Bu sorgulamaların büyük bir dilimini de *türümüzün bulunduğu duruma nereden ve nasıl geldiği* konuları oluşturur. Yaradılış mitinin, Adem ve Havva hikayesinin veya Nuh’un gemisi masalının hayal gücü yüksek, ama bir o kadar da yanıltıcı öğeler içerdiğini bilmek büyük fark yaratır. Sadece insanın değil, bütün canlıların çok yavaş ve aşamalı bir evrim sürecinden geçip bir zamanlar yaşamış ortak atalardan türeyerek bugünkü biçimlerine ulaştığını ve evrilmeye de devam ettiğini bilmek, insanın varoluş sorgulamalarında çok şeyi değiştirir. Bizim dışımızdaki canlıların, insanlar onlardan “*aydalansın*” diye yaratılmış nimetler olmadıklarını kavramak ve insanın da bu muazzam canlı çeşitliliğine sahip mavi gezegende yaşama ayrıcalığına kavuşmuş bir diğer hayvan türü olduğunu kabul etmek, hayata ve evrene dair tüm bakış açımızı değiştirir. İşte evrim gerçeğinin (ve elbette diğer bütün pozitif bilimlerin) düşünsel evrimimizde oynadığı rol budur. “Evrimgi” olmakla, “evrimi de her bilimsel gerçek gibi benimsemek” arasındaki en önemli fark burada ortaya çıkar.

<http://www.baharkilic.org>

Kanımcı burada irdelenmesi gereken bir diğer önemli nokta da, insanların evrim kuramını ne düzeyde öğrendiğinden ziyade *neden ve nasıl desteklediğidir*. Takdir edersiniz ki her bilimsel konu gibi evrim olgusu da öyle üstünkörü bir araştırmayla, bir iki belgesel izlenerek veya üç-beş yazı okunarak en derin ayrıntılarına kadar kolayca anlaşılabilir bir konu değildir; iyi bir biyoloji temelini yanı sıra kapsamlı, yorucu ve yeniliklere açık bir araştırma süreci gerektirir. Ama evrimi benimsemek için onu ille de en ince ayrıntılarına kadar bilmek şart mıdır? Hattâ evrimi destekleyip de alanın bizzat içinde çalışmayan kişilerden böylesi bir bilgilenme düzeyi beklemek doğru mudur? Ben bunun çok da şart olduğunu düşünmüyorum. Önemli olan, bu noktada ortak bir paydaya varmaktır. Kuramın tüm ayrıntılarını bilmeden de “*bu doğrudur*” dememizi sağlayacak, koşullara göre değiştirilemeyecek bir standart koymak yeterlidir. Bu standardı belirlemeden, bilimsel konularda konuşmanın dahi yanlışlara sebep olacağını düşünüyorum ve onu belirlememiz halinde gerisinin çorap söküğü gibi geleceğine inanıyorum. Böylece doğru gerekçelerle ve de çarpıtmalara mahal vermeden evrim savunuculuğu yapmak mümkün hale gelir.

Peki, bize rehberlik ederek her daim doğru yolu gösterebilecek bu sarsılmaz standart ne olabilir? Evrenle, “*ölüm bizi ayırana dek*” imzasını atacağımız bir evlilik anlaşması yapacaksak, güvenilebileceğimiz en sağlam dayanak nedir? Buna verilecek tek bir cevap var: Bilimsel bakış açısını benimsemek ve de ona her daim sadık kalmak. Bilim, elde ettiği verileri, tekrar tekrar test edilip doğrulanabilen kanıtlara dayandırmak zorundadır. Bilimsel veriler nesnel ve sınanabilir niteliktedir; diğer bilimsel verilerle çelişmemeli, tutarlı ve kanıtlarla desteklenmiş olmalıdır. “Bilim” denince, insanların zihninde sık sık şöyle bir tablonun belirdiğine üzülerek şahit oluruz: Sanki bütün bilim camiası dinleri (ve diğer doğaüstü inançları) yok etmek için el ele vermiş, bunu tek bir ortak gaye haline getirerek kendilerini bu yolda amansız bir savaşın neferleri yapmış; kimseleri dinlemeden, kapalı kapılar ardında insanlığı felakete sürükleyecek kararlar almaktadır. Bu yersiz ve oldukça fantastik korku sadece insanların bilime olan güvenini sarsmakla kalmaz, onları bilime düşman da yapabilir. Bir yandan modern tıbbın derdine deva olmasını bekleyen, diğer yandansa modern tıbbın en temel kuramlarına korku ve güvensizlikle yaklaşan insanlar yaratır. Oysa sanılanın aksine bilim camiası hiç de böyle değildir; bilim insanları ortaya atılan bilimsel görüşlere sürekli meydan okur, elde ettiği verileri tekrar tekrar gözden geçirir ve buldukları sonuçları hep daha da fazla kanıtla desteklemeye gayret eder. Bilim tarihinde, üzerinde evrim teorisi kadar fazla durulmuş, yazılıp çizilmiş ve çürütülmeye çalışılmış çok az konu vardır. Ama gel gör ki her itiraz ve eleştiri, evrim konusunda daha da fazla çalışma alanının önünü açmıştır. Evrim gerçeğinin karanlık zihinlerde yarattığı öfke ve nefret bile teorinin gücüne güç katmış, her adımda yepyeni cevaplar üretip bizzat kendisi de evrilerek düşmanlarını geri adım atmaya zorlamıştır. Dolayısıyla, kişisel inançlara meydan okuyarak tarihin belki de en fazla tepki uyandıran (hattâ nefret edilen) bilimsel teorisi haline gelmiş ve buna rağmen geçerliliğini koruyabilmiş olan, üstelik yeni bilgilerin eklenmesiyle her geçen gün daha da güçlenerek yoluna devam eden evrim kuramının sağlamlığından şüphe etmemizi gerektiren hiçbir neden yoktur. Şunu akıldan çıkarmamak gerekir: Evrim teorisinin düşmanları, bilimin ve bilimsel bakış açısının da düşmanlarıdır. Neyse ki bu karanlık zihniyet insanlık tarihinde her zaman başarısız olmuştur; bizim pusulamız sağlam olduğu ve hep yeni sorular sormaya korkmadığımız sürece de başarısız olma mahkumdur.

Bir sonraki yazıda görüşmek dileğiyle, bilimin ışığında aydınlanmayı seçmiş tüm özgür düşüncelileri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Blog sitesi:

<http://www.baharkilic.org/>

-Özgür Düşünce Hareketi üyesi-

Evvel zaman içinde kalbur saman içinde, benim 8-9 yaşlarıma denk gelen bir zaman, dedem elinde bir elif-be (en ilkel Kur-an öğreniyorum seti) ile geliverdi evimize. Kardeşime de, bana da birer tane verdikten sonra müptelası olduğu bir camiye gitmemiz gerektiğini tembihledi.

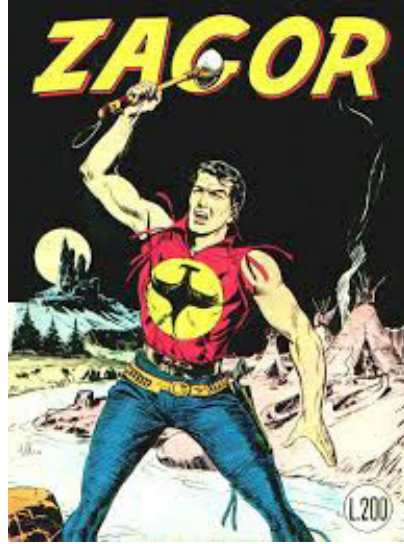
Sabah namazından sonra öğle namazına kadar ve öğle namazından sonra ikindi namazına kadar, cami personelinin belirlediği bir aralıkta eğitimler başladı. Birisi sureleri ezberletiyor, birisi “şunun farzı kaç tane dir” i öğretiyor, biriside Arap harflerini öğretip elimizdeki kitaplardan okumamızı istiyordu.

İlk önceleri biraz sıkıcı geldiyse de - orada edindiğim arkadaşlar sayesinde ve kardeşimle beraber olmamız neticesinde - hiçbir şey değişmedi ve sıkıcı gelmeye devam etti. Hele arada bir verilen genel kültür dersleri yokmu? Birisi soruyor “Hocam cin nedir?” Hoca bilmediği kadarı ile anlatıyor ve AerA cin görüyor rüyasında. Başkası soruyor “Hocam Allah insanları taş yapıyormuş doğru mu?”. Hoca bilmediği kadarı ile duyduğu efsanelerden “Evet” diyor ve AerA taş kesilmiş görüyor bu kez kendini. Cehennem ve karabasan mevzusuna hiç girmiyorum ama anlamışsınızdır.

Orada bir şeyler öğrendim elbette, hatta Arapçayı yazıp okusam da ne anlama geldiğini bilmedikten sonra çok saçma bir şey olsa gerek diye düşünüp kardeşimle beraber camiye gidiyormuş gibi yapmayı bile öğrendim. Sabah güle oynaya evden çıkıp yaşattığımız arkadaşlarla buluşuyor ve çocukluğumuzu yaşıyorduk. “Ebelemece” oynuyor, plastik boruların içine koyulan kâğıt külahlar sayesinde hayali düşmanımız sokak ahalisi ile gerçek bir savaşa tutuşuyorduk. Mutlu mesut 4-5 gün geçirdikten sonra, pek bir sevgili cami görevlisinin dedeme “Senin torunlar gelmez oldu. Hayırdır?” demesi ile çocuk aklının hesaplayamadığı bir sonuçla yüzleşmiş olduk. Bol miktarda azar

üzeri az nasihat ile kurtardık ve sonrasında camiye gitmeyip çocukluğumuzu yaşamak, bizim için her sabah bir geleneğe dönüştü. Bereket babamın “Yahu istemiyorlarsa gitmesinler boş ver.” demesi dedeme tuhaf bir yenilgi yaşatmıştı ve sonrasında oda anlayışla karşıladı.

Peki, abuk sabuk taş kesilmeler - cinlenmeler arası git gel rüyaları ve sanrıları kesildi mi? Tabi ki hayır. Uzunca bir süre “Ya Allah beni de taş yaparsa” ile yaşadım da sonrasında bunun aslında fena fikir olmadığına ve “Taştan Vücutlu Bir Süper Kahraman” a Dünyanın ne kadar ihtiyaç duyduğuna dair kendimi inandırmayı başardım. Lakin bir tane, iki tane değiller ki üstünüze gelenler.

Bayram arifesinden 3-4 gün önce hayvan pazarından dedemle beraber alıp, üç tekerlekli ve kasalı bir motosiklet - triportör - içinde, apartmanın bize ait bodrumuna yerleştirdiğimiz koyunum ile aramda bir dostluk başladı. Zaman ve mekândan tamamen bağımsız kurgular içinde yaşayan Baltalı İlah Zagor, ahiyak-ahiyak çılgınlıkları ile insan kurban eden bir kabilenin arasına dalıveriyor ve zavallı kurbanı kurtarıyordu. Bayramın birinci günü, tüm apartman çocukları gibi ahiyak-ahiyak ağladıysam da, gözleri-

min önünde boğazlanan koyunumu kurtaramadığımı söylememe gerek yok her halde.

Burası bende kişisel aydınlanmamın ilk ışığını yakmıştır diyebilirim. Tanrılara insan kurban edilmesinin yanlışlığı üzerinde - maceraperest bir şekilde - duran Zagor, dedeme ve ilkokul Din Kültürü öğretmenime “İyi ama koyunları kurban etmek ne kadar doğru?” sualini sormama sebebiyet vermiş ve “Sırat Köprüsünden onlar üzerinde geçeceğimiz” gibi mantıksız bir cevap almamı sağlamıştır. “Peki, sen öldürdüğün koyunun seni gerçekten oradan geçireceğini nereden biliyorsun?” soruma “Allah için kestik ya o koyunu, geçirir elbet” cevabından başka halen bir cevap alamamışımdır.

İnternetin daha icat edilememesi ve bilgi kaynaklarının sınırlı olması AerA için - geçmişteki koyunu adına çıkacağı yolculukta - engel teşkil edemedi. Her cildi için otuz kupon toplanan Meydan Larousse, kurban için ilkel bir inanış diyordu ve Halk Kütüphanesindeki - kuponla alınmadığı her halinden belli olan - Geişim Hachette serisi de hem fikirdi bu görüşe.

Elimde Zagor ve kalbimde koyunun olması, ortaokulda da Din Kültürü öğretmenleri ile anlaşılamamamı sağlamıştır ki bu dersin notu hiç üç olamadı karnemde. Nihayet lise sıralarına geldiğimde Turan Dursun ile tanıştım ve “Hadi canım o kadar da değildir?” dediysem de, Kur-an incelemelerimle gerçekten de mevzunun “O kadar” olduğunu gördüm. Bu seferde koyunumun tamamen mantıksız, kurgusal ve efsanevi bir sebeple katledildiğini öğrenmem, Din Kültürü dersinin karnemde bir olarak lanse edilmesi sonucunu doğurdu ki Marx ve Engels ile tanışmamın da lise çağlarıma denk gelmesinin katkısı olmuştur elbette bu sonuca.

Karl Marx, Friedrich Engels, Zagor ve bir efsane uğruna katledilen ko-

yunum, üniversite de Kimya seçerek maddenin temeline yapacağım yolculukta en iyi dostlar ve fırtınalı anlarda da sığınılacak - bilimi, deneysel gözlemi, eleştiriyi, sorgulamayı ve her şeyden önce maddenin tek gerçek olduğu öğretisini barındıran - bir liman olmuşlardır benim için. Bu ve sonrası yıllarıma Kropotkin, Bakunin ve Proudhon gibi düşünürleri de eklediğim hesaba katılacak olursa, tam olarak "Efendisizliğin ve Yaratılmamışlığın Haklı Gururu" ile bir AerA doğduğunu söyleyebilirim.

Halen televizyonlarda, inanç uyuşturucusu ile "Amok Koşucusu" gibi, çocukların gözleri önünde bir kurban bayramı cinneti ve kana bulama çılgınlığı sergileyen halkı görünce aklıma efsaneye kurban giden dostum gelir.

Ölünce de tek istediğim, yığınla para verip özel olarak yaptırdığım Otostopçu Havlusu - köşelerinde 42, ortasında otostopçu logosu bulunmakta ve logonun altında dostane harflerle Don't Panic yazmakta - ile yıkanmadan, kefenlenmeden, pamuk olayına hiç girmeden, dini törenden uzak bir defindir. Pascal's Wager'e gelince, işte bu Tanrının sonu olur ki koyunumun intikamını oracıkta alırım.

(* Pascal's Wager: "Ben haksızsam kaybedeceğim bir şey yok, ama sen haksızsan kaybın büyük olur" argümanının adı)

aera

17 yaşına kadar, sorulduğunda müslüman olduğumu söyleyen biriydim.

İslam hakkındaki bilgilerimi çevremden ve okuldaki çarpıtılmış din derslerinden edinmişim. Zihnimde bunların etkisiyle sonsuz iyi, bilge ve adil bir tanrı vardı. Bizler ne kadar kötü insanlar olursak olalım, herke-

si cennete doldurmak için bahaneler arıyordu.

Çocukluğumda mahalle arkadaşlarıma öykünerek gittiğim birkaç teravih namazı ve ikisi de yarıda kalmış oruç girişiminden başka ibadet girişimim olmadı. Yasin diye bir arkadaşım vardı. İkimizde yaşıt ve küçük birer çocuk olmamıza rağmen, Yasin din konusunda çok bilgece konuşur ve bizleri etkilerdi. Ailesi sağlam müslümanlardı. O dönemler kendi ailemin namaz kılmaması ve hatta babamın rakı içmesinden ötürü çok huzursuzlanır ve bazen gizli gizli ağlardım. Çünkü Yasin, isim vermeden anne ve babamın cehennemde yanacaklarını söylüyordu. Ben bunlardan çok Allah'ın iyi tarafı ile ilgileniyordum. Birkaç kere teravihe gitmişim ama hiçbir duayı doğru dürüst bilmiyordum. Kopya çekmek için Yasin'in yanında saf tutardım. Gizlice (Allah'a ayıp olmasın diye onun duymayacağını umut ederek) "Şimdi hangi duayı okuyacağım Yasin?" diye sorardım. Yasin duanın adını söyleyince onu bilmediğimi söylerdim. O da sübhanekeyi okur derdi, doğru dürüst bir onu biliyordum. Sürekli aynı şeyin Allah'ı kızdıracağından korkuyordum. Yasin artık benden sıkılmış bir şekilde "Allahım, seni çok seviyorum de yeter" derdi.

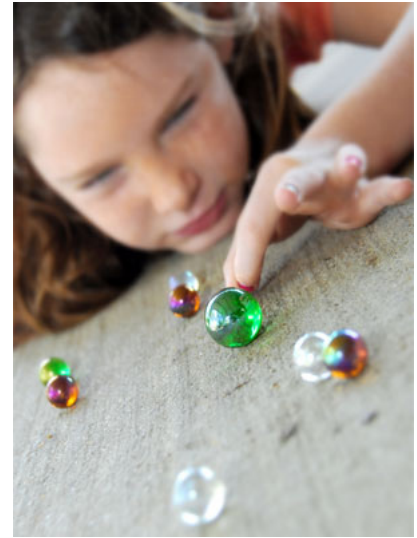
İşte zaten Allah buydu benim için. Önemli olan şekil değil niyetti. Henüz 9 yaşındayken bile içimden düşünürdüm: Üç kulvallahu bir elham okumanın ne gereği var? Şaşırp iki kulvallahu bir elham okusam Allah bunu kabul etmeyecek miydi? Bence bazı insanlar çok abartıyorlardı.

Liseye kadar böyle gizliden deist olduğumu bilmeden ve hiçbir ibadet yapmadan yaşadım. Lise 3 yeni başlamıştı ve bir arkadaşım bana Turan Dursun'dan bahsetti. "Adam Allah'a inanmıyor ve paso küfrediyor" diyordu. Kitabı bitirince vermesini rica ettim. Üç-beş sayfa okudum ve korkuyla kapattım kitabı. Bu kadarı da fazlaydı ama! Bu kadar iyi bir Al-

lah'a böyle şeyler yakıştırmak, ancak bozguncuların işi olabilirdi.

Lise bitti ve o sene üniversiteyi kazanamadım. Babamla çok tartıştık, taşı tarağı toplayıp dedemlere gittim. Anneannem ve dedem hacıydılar. Bir sene yanlarında kaldım. Bendeki ibadetsiz hayatı görüyorlar ve sürekli uyarıyorlardı. "Besmele çekmezsen şeytan da seninle beraber doyar" lafına çok gıcık olurdum mesela, inadına besmele çekmek istemezdim. Zaten dünyada milyarlarca insan besmele çekmiyordu, bana mı kalmıştı şeytanı doyurmak.

Sürekli dini telkinleri beni rahatsız ediyordu. Aklıma Turan Dursun'un kitabı geldi. Anca 5 sayfa okumuştum ve üstünden 1 sene geçmişti. Bu düşünce ve dedemlerin söyledikleri bir anda bir ışık yaktı beynimde: Ben neden hiç Kuran okumamıştım?

Kuran okumak istediğimi söylediğimde, dedem hayatımda görmediğim bir harçlık verdi bana. Hacdan getirdikleri Türkçe bir Kuran vardı, Kral Fahd Basımevi'nde basılmıştı. Onu okumaya başladım. Okudukça hayrete düşüyordum. Sürekli aynı hikayeler tekrarlanıyor ve Allah "şöyle yakacağım, böyle edeceğim" diye sürekli tehdit ediyordu. Hatta

o dönem Anneanneme sormuştum, bu kitabı araplar bastı, onlar zaten dinimizi saptırıyorlar, sebep bu olur mu diye. Dedem bana Diyanet İşleri'nin mealini getirdi. Eee, hiçbir fark yoktu. O zaman neydi bunlar?

İlk okuyuşumda Nisa 34 ve Ahzab 50-52'nin beni şoke ettiğini söylemeliyim. Hiçbir tanrı böyle laf edemezdi. Genel olarak Kuran'ı okuyup bitirdiğimde, "müslümanım" demenin benim için imkanı kalmamıştı. Bu kitabı, kendi çıkarlarını ve keyfini düşünen birilerinin yazdığı çok ortadaydı.

Bir hafta- on gün kadar, biliçaltı baskısıyla ben de kabuslar gördüm. Tepe lambası altında karalar girmiş birinin sürekli beni sorguladığı kabuslarını gördüm. Ve bu etki yavaşça yok oldu üzerimden. Çünkü dünyaya farklı bir gözle bakmaya başladım ve "O halde ne, nasıl, ne zaman" gibi daha önce aklıma gelmeyen sorular gelmeye başladı.

Zamanla tarihe olan bakışım değişti. Tarih içerisinde dinler tarihini de araştırmaya başladım. Olay zaten netleşmişti. İlerleyen dönemlerde evrim teorisi ve diğer bilimsel buluşların ortaya koyduğu şeylerin de darbe vurduğunu farkettiler.

İslam'ı terk ettiğim o 18 yaşından sonra birkaç yıl, deist bir duyguyla yaşadım. Ama herhangi bir biçim giydirmeye veya ibadet etmeye çalışmadım. Bilgim arttıkça, yaratılma fikrinin hiçbir ispatının olmadığını, bunun bilinçaltına yerleştirilmiş bir düşünceden kaynaklandığına kanaat getirerek kendimi "ateist" olarak tanımlamaya başladım. Ve bu fikrim bugüne kadar kuvvetlenerek devam etti.

Bir zamanlar, çok çok kızdığım zamanlarda, "Umarım bir tanrı vardır ve insanlara 'yanacaksınız' diyen bazı din bezirganlarını cezalandırır" diyordum. Oysa şu an bir tanrının varlığına inanmıyorum; inansaydım bile o güçte bir varlığın gücünü ken-

di yarattıkları üzerinde göstererek "Yaa, bak nasılmış?" şeklinde intikam alacağı düşüncesine kesinlikle inanmazdım. Küçük fikirli olmak, tanrı olmak fikriyle çelişir çünkü.

Öldükten sonra ne olacağı hakkında hiçbir fikrim yok. Evet, çok gizemli bir konu. Ama bir serüven varsa ölümden sonra (ki sanmıyorum), bu o zamanın mevzuu olacak. Yaşarken "daha iyi nasıl yaşamalıyız" sorunsalı önemli olmalı bence. Aslında, öldükten sonra çok sevdiğim doğa içerisinde yok olacağım düşüncesi beni hiç rahatsız etmiyor, hatta seviyorum.

Saygılarımla..

Ahzab

türkiye'de yaklaşık iki tip müslümanlık anlayışı var. birincisi allah inancı olan, az ya da çok ibadette bulunan ama dinin vicdanlarda kalması gerektiğini düşünen ve laik devlet sistemini benimsemiş olanlar; ikincisi ise allah'ın mutlak hakim olduğuna emirlerinin harfi harfine yerine getirilmesi gerektiğine, hiçbir emrin hiçbir mantıkla eleştirilemeyeceğine ve değiştirilemeyeceğine inanıp laikliğe de karşı olan radikaller. işte benim ailem, özellikle babam ikinci tiptedir. koyu bir erbakancıdır, ona göre dinsiz olan kişileri adamdan bile pek saymaz.

bu sebeple çocukluktan beri din hep en önemli şey olarak hayatıma yerleşti. cennet, cehennem, peygamberlerin hayatı, kavimlerin helakı anlatıldı. bu cayır cayır yananların hepsi kafirdi ve bu onların suçuydu aslında allah çok merhametliydi onlar uyarıları dikkate almamıştı. ben bu durumdan çok korkmuştum, allahın çocuklara günah yazmadığını öğrendiğimde ken-

dimi öldürmeye karar vermiştim. böylelikle kısa yoldan cennete gitmeyi planlıyordum. ama neyse ki kendimi öldürmenin vahşi olmayan bir yöntemini bulamayıp bundan vazgeçtim.

orta okula imam hatipte başladım sonra da iki farklı "dindar" özel okula gittim. liseyi onlardan birinde okudum. arkadaşlarım da hep benim gibiydi, aileleri de benimki gibiydi, allahın varlığından şüphelenen kimseyle karşılaşmadım. ortaokula başladığımdan beri de örtülüydüm (cehennem ve allahın kurallarını öğrenince başka türlü süsünü teklif dahi etmedim) ergenlik dönemimi 1-2 yıl yaramazlık yaparak geçirdikten sonra namaz kılmadığım için duyduğum pişmanlıkla tövbe edip tüm ibadetlerini yerine getiren iyi bir müslüman olmaya karar verdim. pek çok dini sohbette bulundum, kuranı, hadisleri, mesneviyi okudum. kafamda elbette sorular vardı ama hepsinin cevabı aynıydı: allah herşeyi bilen olduğu için en doğrusunu o bilir, biz cüzi aklımızla onun emirlerini yargılayamayız, kadınlar için öyle emrettiyse öyledir nihayetinde kadını da yaratan odur. bunu içimize sindirdiğinizde hiçbir mantık dışı şeye itiraz hakkınız olmuyor dolayısıyla benim de çıkış noktam bu olmadı. ben herhangi bir canlının sonsuza kadar ateşte yanmaya geçecek kadar kötü olabileceğini bir türlü idrak edemiyordum. tabi yine aynı cevap vardı ama bu allahın sonsuz merhametine uymuyordu. bu soruya hep din içinde cevaplar aradım. o vakit (lisedeyken) tarikat anlayışıyla tanıştım. annem ve babam bir tarikata mensuptu, ben de annemle birkaç toplantılarına gidip şeyhi dinledim. tasavvuf, sufizm insanı allah aşkına ulaştırmayı hedefleyen bir yoldu, bu yolun sevgi yolu olduğunu söylediler, mevlananın yunus emrenin yolu olduğunu söylediler ben de bu yola girmeye karar verdim, belki aradığım cevapları bulurum dedim. mevlana, nefret eden kişinin içinin zaten cehennem odunu olduğunu,

allahın onu yakmasından ziyade kendini düşürdüğü durumun kendini cennette barınamayacak karaktere soktuğunu iddia ediyordu. muhammedin “cehennemin olduğu yerde cennet yoktur” deyişi de bunu destekliyordu. peki ama inkar etmek bu kadar kötü müydü? yani inkar edenler iyi insanlar olamaz mıydı? annesi babası onu hristiyan olarak yetiştirdiyse suçu neydi? bu nasıl bir merhametti? belki de allah onları bulundukları, yetiştikleri yere göre değerlendirecekti ama bunu neden kuranda söylemiyordu da onlardan nefret etmemizi telkin ediyordu? daha sonra şeyh ölünce benim sorularım da devam edince cevabı tasavvufta aramayı da bıraktım. tasavvufun bazı din alimlerinin din için yaptığı humanistik bir yorum olduğunu düşünüyorum. barındırdığı güzel düşüncelerle birlikte, insaları kendine tamamen bağladığı için barındırdığı yanlışların görülmesine engel olduğunu düşünüyorum. ben de kendi çapımda sevgi dolu bir din anlayışı benimsedim allah tüm alemleri muhammedin sevgisi için yaratmıştı muhammed en iyi en temiz insandı. gece namazları kılardım. herkes üşenmeyişime şaşırıyordu ama ben en çok bunu seviyordum; geceleri herkes uyurken neyin neden ve nasıl olduğunu düşünürdüm. sadece ölmek istedim, tüm insanların günahları için üzüldür ağlardım.

babam kızların başını açıp okumasına karşı olmasına rağmen tıp fakültesine gitmeme destek verdi, insanlara (müslümanlara) hizmet etmem için.

bilmin her türlüünü sevip bilimsel yazıları okuyordum ama darwini hep atlardım. o din düşmanı olduğu için insanların maymundan türediği fikrini ortaya atmış bir sapkındı. ama bu tip kafama yerleştirilmiş şeylere bilgim kültürüm arttıkça saygım da azalıyordu. dolayısıyla evrimi araştırıp nerede yanlışlıklarını kendim görmeliydim. etkisinde

kalmamak için eleştirileriyle beraber okumama rağmen bilimsel düşünceyi ilk andan itibaren gördüm. evrimi anlamamış bilimsel düşünceyi bilmeyen birine bunu anlatması çok zor ama canlılığın başlangıcından bu yana değişimini gözlemlere verilere dayanarak inceleyen harika bir teori, hatta biyolojinin tamamı. ve en güzeli kabul edilen dünya görüşüne zıt olmasına rağmen düşünülebilmüş olması. teorinin doğruluğu, yanlışlığından ziyade bu düşünülebilmeme kısmı beni hayran bırakıyordu. yine de evrimin varlığı tanrının varlığını dışlamıyordu ve hala inanıyordum ama din inancımın beni bu kadar dar görüşlü yapmış olması beni dehşete düşürmüştü. aslında hiç bir zaman hayata farklı yönden bakmadığımı, eğer bakarsam allah’ın gazabına uğrayacağımı düşündüğümü gördüm. en yakın arkadaşına evrim hakkında bildiklerimi, allahın yaratmasının belki de bu şekilde olduğunu, belki de ademle havvanın cismini değil ruhunu yeryüzüne indirip ilk insansı calıya vermiş olabileceğini anlattım. arkadaşım hayır ben öyle şeylere inanmam dedi. peki canlılığın nasıl başladığını düşündüğünü sordum. bilmediğini bilmeye de ihtiyacının olmadığını sadece kurana ve allaha inandığını allahın bunu bizim aklımızın alamayacağı bir şekilde yaptığını söyledi. o zaman anladım ki aslında inançla ilgili bütün mesele iki şey arasında karar vermek: birincisi herşeyin akla, mantığa, bilme dayalı bir açıklaması olduğunu düşünme, şu anda bilemediklerimizi de açıklamaya çalışma, teoriler üretme, herşeyi her açıdan düşünme; ikincisi bilim ve akıl ne derse desin alemleri yaratan herşeyi bilen bir varlığa inanıp ondan gelen vahiyleri sorgulamama. yani kuranda kadınlara şahitlikte yarım hak verilmesini, recm cezasını, savaşlarla ilgili emirleri, cehennemi, kadınların dövülmesini, vs. sorgulamamalıydık. muhammed kutsal olduğu için onun aslında farklı biri olabileceği konusunda düşünmemeliydik. iyi in-

sanlar olmak için dine ihtiyacımız olup olmadığını düşünmemeliydik. aslında allah, ya yoksa diye düşünmek yasak olduğu için vardı. insanlar anne babasından ne öğreniyorsa onu söylüyordu ve böyle şeylerin fazla kurcalanmaması gerektiğine inanıyordu. gerçek olup olmadığı kimsenin umrunda değildi. ama benim umrumda.

tüm bunların yanında babamın düşünceleri ve davranışları benim dini inançlarımı kaybetmeme çok yardımcı oldu. “dinsiz”lere söylediği nefret dolu şeyler benim dinsiz olmama sebep oldu çünkü ben insanları ayırmadan sevmek istedim. babam gibi biri olmak için düşüncelerime engel koymayacağıma yemin ettim.

inanmadığımı kimseye söyleyemedim. söyleyebileceğimi de pek sanmıyorum. annem ve babam hayatlarının tamamını islam için harcamış insanlar. böyle birşey duysalar deliye dönerlerdi. babamın beni kızı olarak kabul edeceğini bile sanmam. onları üzme de istemiyorum zaten. halen başörtüsü takıyorum, çünkü örtü örtmek istemememin nedenini kimseye anlatamam. bir yerlerden anlatmaya başlamalı ama zor. bırakıp da gitmek var, sessiz kalmak var, düşüncelerin için mücadele etmek var. üçüncüsünü elbette ki isterim ama fikirler paylaşıncı paylaşılan kişi tarafından başkalaştırılıyor. ilk düşünenin aklındaki gibi duru ve masum kalmıyor.

bütün düşündüklerimi ve yaşadıklarımı anlatmam mümkün değil tabi. benim dinle ilişkim buradaki arkadaşların paylaştıklarından çok daha sıkı fıkıydı. ama kısaca hikayem bu şekildedir.

tisane

<https://www.facebook.com/uyandirmaservisiniz>

Richard Dawkins Şokta!!!

A69 Haber Ajansı'nın ortaya çıkardığı belgeler bilim dünyasını şoka gark eyledi...

Habere göre;

Darwin'in, ölüm döşeginde, asenkron mehdimiz bi tanecik aşkımız yakışıklı efendimiz sayın Karun Kahya'ı arayıp "I testify that there is no god but Allah and I testify that Muhammad is His servant and prophet again" şeklinde kelime-i şahadet getirdiği bunun karşılığında

"I dont understand" cevabı alan Darwin'in son olarak dudaklarından dökülen sözlerin şunlar olduğu öğrenildi; "sorry Mr.Sheikh I used Google Translate."

Darwin'in son nefesini verdiğini anlayan büyük düşünür yüce zat Karun Kahya Hoca'nın yanındakilere dönüp "Show must go on" dediği gelen bilgiler arasında.

Alınan bir diğer habere göre, Darwin'in günümüzdeki zuhuru olarak bilinen Richard Dawkins'in, bu şok gelişmenin ardından, en yakın mescite gidip, imama "It is never too late to mend" diyerek ikinci ezanın saati ni sorduğu öğrenildi...

Bilim dünyasının bu habere vereceği tepkileri sonraki sayılarda size duyuracağız.

İlk emir; OKU LA!

Merhaba. Röportaj teklifimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. Bize biraz kendinizden bahsedermisiniz? Karikateist admini Fact hayatın neresindedir? Neler yaparlar, toplumsal ilişkileri nasıldır?

Tekrar merhaba, öncelikle yayın hayatınızda başarılar diliyorum ve kaliteli işler yapacağınızdan eminim. Karikateist sayfası olarak elimizden geldiği kadarıyla destek olmaya çalışacağız. Umarım hedeflediğiniz yerlere ulaşırsınız, tekrar başarılar. Kısaca özetlemek gerekirse, 27 yaşındayım elektrik-elektronik mühendisliği bölümünü bitirdim. Sevdiğim mesleği yapıyorum. Tesla'ya selam bu arada =) Aslında çok boş vaktim olmuyor. İş, sayfa ve kitaplar zamanımın büyük kısmısını alıyor, çalabildiğim zamanları dostlarımla geçiyorum. Özellikle dostlarımla eğlenmeği, fikir alışverişinde bulunmayı seviyorum ama bu aralar ihmal ettim. Sizleri seviyorum telafi edeceğim =) Kendimi bildim bileli hep sorgu ve mücadele tarafında oldum. Buna devam ediyorum ve bu beni araştırmaya, araştırmacı bir yapıya büründürdü. Doğru olanın bu olduğunu düşünüyorum. Sorgulayabilmenin, sorular üretmenin ve yanıtlar aramanın sadece bir konu üzerinde değil hayatın her alanında olması gerektiğine inanıyorum. Burası hayatın neresi olur bilmiyorum ama işte ben tam bu noktayım.

Yoğun bir enerji ve mesai harcıyorsunuz. Bu çabanızın karşılık bulduğunu görüyor musunuz?

Tahmin ediyorum ki facebook ta en çok paylaşım yapan ve aktif olan sayfalardan bir tanesiyiz. Yeri geldiğinde ailemizden, dostlarımızdan vakit çalıp sayfaya ilgileniyoruz ve biz bu işi hiç bir karşılık almadan yapıyoruz. Sayfaya gelen olumlu mesajlar çabamızın karşılık bulduğunun en büyük göstergesi ve bu bizim motivasyonumuzu artırıyor. Daha kararlı daha enerjik bir şekilde devam etmemizi sağlıyor. Her şey aydınlık

yarınlar için.

Yola çıkarken nasıl bir misyon belitlediniz? Sayfayı kurduğunuz süreçten bu yana sizde niteliksel değişimler oldu mu yoksa tam olarak bu konuma gelmeyi mi hedeflemiştiniz?

Biliyorsunuz ki kurucu adminimiz Seta. (bu arada Seta adminimiz iş hayatının yoğunluğu nedeniyle sayfadan ayrıldı, seviliyorsun dost özledik seni, buradan da ona mesaj iletmış olalım =)) kendisiyle yapılan röportajda biraz bahsetmişti karikateistin kurulma hikayesini. Kısaca bahsetmiş olalım biz de. Karikateist ilk kurulduğu zamanlarda hazırladığımız görsellerin kaybolmaması için arşiv niteliğinde tutulan bir sayfaydı, belli bir hedefimiz yoktu. Zaten çok büyümeden kapatılır diye düşünüyorduk. Üye sayısında ciddi bir artış olunca biz de oturup düşündük ve kendimize bir hedef belirledik. Araştırmalarımızı ortaya koyalım dedik ve gerçekte dinlerin ne olduğunu anlatmaya başladık. Şuan 400 bine koşuy oruz ve bu inanılmaz. Hayal etmediğimiz bir şeydi.

Bir de sanal cihad olayı var. Sizce nedir bunun altında yatan neden? Bu saldırıların gerçek yaşamda da kendini gösterebileceğini düşünüyor musunuz?

Evet, özellikle son 2 senedir E-cihad olayı çok moda oldu. Ne kadar yobaz sayfa varsa toplanıp şikayet ediyorlar, her gün yüzlerce şikayet alan bir sayfayız zaten ama geçen sene çok büyük bir saldırı atlattık. Milyonları bulan şikayet mesajları geldi, Karikateist ailesinin desteğiyle bu saldırıyı atlattık. Hepsine teşekkür ediyorum tekrardan.

Biliyorsunuz ki yakın tarihte de yine böyle bir girişim oldu. Şikayetle bizi yıldıramayacaklarını anladılar, bu sefer de facebook un açığını kullanmaya çalıştılar, başarılı da oldular. Sayfamız kapandı. Tüm admin dostlarımla neredeyse 24 saat hiç uyuymadan her kapıya koştuk ve sayfayı çok zorluklarla geri açtırdık. Bura-

dan sayfayı geri almamızda yardımcı olan tüm dostlara teşekkür ediyorum. Artık böyle durumlarda ne yapacağımızı iyi biliyoruz. Altında yatan en büyük neden gerçeklerden korkmalarıdır. Yüzleşmekten korkuyorlar bunun sonucunda gerçekleri anlatan kişilere saldırmaya, yok etmeye eğilim gösteriyorlar. Ben buna hiç şaşırmıyorum. Çocukluktan bu yana, inanmanın, inancın gerçek olduğu empoze ediliyor, aile, eğitim, çevre sürekli dini gözünün içine sokuyor ve sen bunu sorgulanamaz, dokunulamaz bir gerçek olarak yaşamaya başlıyorsun. Karşıt fikirlerin tehditle susturulması gerektiğine inanıyorsun. İşte burada inançların ne kadar tehlikeli olduğu ortaya çıkıyor. İyi insanlar iyi şeyler yapar, yapabilir ama bu inanç, bu din iyi insanlara kötü şeyler yaptırabilecek kadar etkili bir araç ve zaten bunu görüyoruz. Biz kimliklerimizi gizli tutuyoruz bunun en büyük sebebi ironik bir şekilde dinlerin hoşgörülü olması. Eminim ki kimliklerimiz ortaya çıksa bir çok sıkıntıyla uğraşırız, kapımızdan insan eksilmez diye düşünüyorum =)

ORWELL'in çok sevdiğim bir sözüy- le bu soruya da nokta koyalım Bir toplum gerçeklerden ne kadar uzaklaşırsa, gerçekleri söyleyenlerden o kadar nefret eder

Bazı paylaşımlarınızda dinsel inançlardan ziyade dini inançları olanları hedef aldığınız görülüyor. Sizce bu doğru ve gerekli bir tutum mudur? Tam tersi paylaşımların, dinsel inançlara sahip kişiler tarafından da yapılıyor oluşu, farklı düşünen kesimler arasındaki farkı büyütme yaramıyor mu?

Güzel bir soru. Paylaşımlarımızda çoğunlukla teolojiyi eleştirirken mizah yolunu seçiyoruz. Yeri geliyor çok sert eleştiriler yapıyoruz, yaptığımız eleştirileri kaynaklı paylaşıyoruz ve akabinde tonlarca hakaret ve saçma hikayelerden oluşan mesajlar alıyoruz. Sayfaya gelen mesajların bazılarını yayınlıyoruz. Bizler bu mesajları yayınlarken dalga geçme

<https://www.facebook.com/karikateist>

amaçlı değil dinin mental olarak insanlara etkisini göstermeye çalışıyoruz ve yahut burka giymiş bir kadının görseli paylaştığımızda burdaki amaç o inançlıyı aşağılamak değil, dinin bir cinsiyeti ne kadar aşağıladığını göstermek.

Bu yanlış algıyı düzeltmek isterim. Öz eleştiri yapacak olursak paylaşımlarımızın kalitesini artırmalıyız. Bunun farkındayız ve bunun için çalışıyoruz. Yakın tarihte bu değişim sayfaya yansımaktır.

Türkiye'deki dinsiz ve tanrıtanımazlar sizce dernekleşmeli midir? Fayda ve zararları neler olabilir?

Öncelikle şunu belirtmek isterim, non-teizm-ateizm bir ideoloji değil, kesinlikle öyle de olmamalı, bu akımlar tamamen kişinin felsefi görüşüne bağlı olarak bireysel yaşanmalı diye düşünüyorum. Ülkenin genel durumunu göze alırsak, dernekleşmenin sıkıntılar yaratacağını düşünüyorum. Malum farklı fikirlerle her zaman saygı, hoşgörü(!) duyan toplum olduğumuzdan... Hele ki son yıllarda iyice çığrından çıkan

bu zihniyetin rahat bırakacağını tahmin etmiyorum.

Tüm bu süreç boyunca unutamadığınız bir anınız var mıdır?

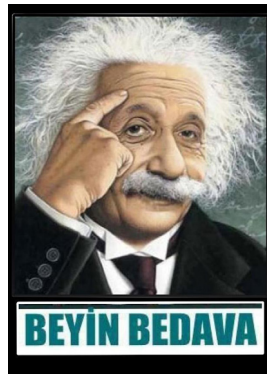
Bizim bütün anılarımız sayfaya gelen mesajlar. Tahmin ediyorum bu zamana kadar sadece ben binlerce mesaj okudum. Çok üzücü, çok etkilediğim hayat hikayeleri okudum. Bir çok anım var diyebilirim bu konuda. Bunların çoğunu anlatmayacağıma dair ateist sözü verdim => Son zamanlarda okuduğum etkilediğim bir mesajı anlatabilirim.

Bir genç arkadaşımız ailesi istediği için İmam hatibe başlıyor ve kuranı okuduktan sonra kafasında şüpheler oluşuyor ilerleyen zamanlarda dinin gerçek olmadığına kanaat getiriyor. Sebeplerini bize yazıyor, sorular soruyor cevaplıyor.. Bu genç arkadaşımız okuldan ayrılmak istiyor ama ailesine söyleyemiyor, ailesinin çok dindar katı kuralları olduğunu anlatıyor, söylerse sıkıntılar yaşayacağını anlatıyor, "Admin ne yapacağım ben? Delirmek üzereyim burada, yardım et bana" diye haykırıyordu resmen. Uzun uzun konuştuk genç arkadaşla. Umarım yardımcı olabil-

mişimdir kendisine.

Son olarak neler söylemek istersiniz?

Öncelikle Karikateist ailesine bir iki cümle söylemek istiyorum. İyi günde, kötü günde her zaman yanınızda oldular, desteklerini hiç eksik etmediler. Buradan ailemize sonsuz teşekkürler ediyoruz. İyi ki varsınız, seviliyorsunuz. Sayfamızı çevre ve aile korkusu yüzünden beğenemeyen, paylaşımlarımıza yorum yapamayan dostlarımız var. Sizin desteğinizi hissediyoruz. Bizler her zaman yanınızdayız bunu bilin. Hepimiz aydınlık bir gelecek için uğraşıyoruz ve gücümüz yettiği sürece yolumuza devam edeceğiz. Umarım hayal ettiğimiz günlere kısa zamanda ulaşırız. Aydınlık yarınlarda görüşmek üzere, hoşçakalın. Sorgulanmamış bir hayat, yaşamaya değmez...

Yokluğa Kanıt İsteyen Zihniyet ve Mücahit Ateistler

unbekannt

Son zamanların yeni modası, “yokluğunu kanıtla bana”...

Cümleyi dil mantığı açısından incelersek; gayet mantıklı, oturaklı ve hatta çok derin felsefi bir tartışmanın temellerini oluşturacak bir cümle (gibi geliyor).

Öyle ya; Tanrı’nın varlığına kanıt bekleyen ateistler madem ki kanıt hastası kişiler, kendi kanıtlarını da sunmalılar ki bir tutarlılıkları olsun. Tabii her zamanki o muhteşem son; “Hadi ateistler bunu da...”

Teist düşünce yapısı genelde sorgulama, araştırma, inceleme gibi konularda idmansız olduğundan olsa gerek; kullandıkları argümanlar, ateist düşünce yapısının argümanlarının kontrastı şeklinde oluyor. Burada bile bir kolaycılık göze çarpıyor aslında ilk bakışta. Bu kolaycılığa çok takılmayacağım zira bu bizim için artık yemek, içmek gibi kanık-sadığımız bir olaya dönüştü; bu durumla karşılaşmazsak yaşayamayacak hale geldik. Teist yapının id-

mansızlığı sadece bu kontra soruları doğurmuyor elbette; bu sorular aynı zamanda üzerinde çok da düşünülmemiş, gelecek yanıtlara karşı nasıl bir savunma yapılacağı belirlenmemiş sorular.

Öncelikle ateistlerin nasıl bu yola girdiklerine bakmak gerek. Bilinen tüm ateist olma öyküleri (gerçek öykülerden bahsediyorum) şu şekildedir;

1-) Teist bir toplumda dünyaya gelirsiniz ama çok şanslısınız ki henüz bir bebeksiniz ve ilk saatlerde, ebeveynlerinizin de mutlu ve şaşkın bakışları arasında, içine düşmek zorunda kaldığınız gezegenin belli bir bölümünü tanımanıza izin verilir.

Eğer bizim toplumumuzda birinci aşamadaysanız verilen izin o kadar da uzun sürmez. Aile büyüğü tarafından, size takılan sıfat, garip kelimeler eşliğinde kulağınıza fısıldanır. Siz hiç anlamasanız da bunun ilk egemenleriniz için bir değeri yoktur, çünkü onlar için “öğretme” başla-

mıştır, sizi çağırmak için seçtikleri sıfatı bilinçsizliğinize kazırken. Diğer toplumlarda da buna benzer ritüeller eşliğinde “öğretme” dersleri başlar. Yani herkes tanrı kavramından bihaber doğup, bu doğumu takip eden günlerde tanrı kavramının öğretilerine maruz kalır.

2-) İlk öğretileri başarılı bir şekilde geçmiş, topluma senkron bir birey olarak kurgulanmışsınızdır. İnsan bilinci 6-7 yaş zamanlarında bilinçaltından koparak hareketlenmeye başlar ve öğretileri deneyerek kazanmak yerine anlayarak kazanmaya çalışır (bunu bir öğretmen arkadaşımla yaptığım “eğitim yaşı” konulu bir konuşmada duymuştum, kesin bir bilgi değil ama mantıklı). Bu yaşlarda, çok az da olsa, kafanızda sorular oluşur, onlara yanıtlar bulmaya çalışırsınız ama unutulmaması gereken nokta şudur ki henüz sorgulama, inceleme konularında bir tecrübeniz yoktur (buna benzer bir düşünce yapısı tanıyorum sanırım) ve hala verdiğiniz yanıtlar tatmin edici olmaktan uzaktır.

3-) Gerekli zihin olgunluğuna eriştiğinizde sorularınızın katlanarak arttığının farkına varırsınız ve burada önünüzde iki bariz seçenek belirir;

a) İlk olarak bu soruların üstüne gidip yanıtlar vermeye ya da daha önce verilmiş yanıtları bulmaya çalışırsınız ki bu sizin; öğretilmiş bilinçten sorgulayan bilince, yani ateizme attığınız ilk adımdır. Bundan sonrası için dönüşünüz pek de mümkün değildir ki bir defa yanıt aldığınızda veya bulduğunuzda, sorularınızın kendi içlerinde de yeni sorular doğurduğunu göreceksiniz, hayatınızda şu ana kadar hiçbir şeyden almadığınız keyfi alacaksınız ve kendinizi hiç olmadığınız kadar güvende hissedeceksiniz. Artık varlığınız anlam kazanacak ve programlanmış bir makine olmaktan çıkıp bir birey olduğunuzun farkına varmanız sizi sosyal hayatta da karşınıza çıkabilecek sorularda yanıt bulmaya hatta vermeye vakıf bir kişi yapacaktır.

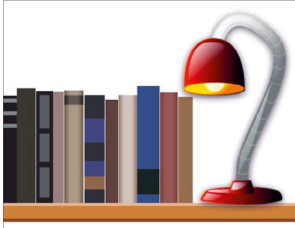
b) İkinci seçeneğiniz çok daha basit. Hiçbir şey yapmanıza gerek yoktur ki insan beyni kısa yolları ve basitleri seçmekte çok iyi bir mekanizmadır. Sorularınıza karşılık bir yanıt vermek veya bulmak yerine sizin için yüzlerce yıl önceden hazırlanmış yanıtlara “mutlak gerçek”

yaklaşımında bulunmanız her türlü soruyu sizin adınıza bertaraf edecek yardımcınız olacaktır. Bu seçenekte de kazanımlarınız yok değildir. Öncelikli kazanımınız toplum içinde uyumlu biri olarak görülüp, göstermelik bir itibar sahibi olacaksınız. Hiçbir şekilde dışlanmayıp çeşitli sıfatlarla egonuza ikmalde bulunulacak ve siz de bu egoyla ömrünüzün sonuna kadar yetkin bir kişi olduğunuzu düşünerek mutlu bir biçimde hayatınızı sürdüreceksiniz. En önemlisi ise sorgulamaya, incelemeye ve yanıt bulmaya ayıracağınız o değerli zamanınızı ibadet ve dinlenme etkinliklerinde kullanmak için kazanmış olacaksınız.

4-) Alt başlığımız ateist bir bireyin bu yola nasıl girdiği olduğundan bu noktada olmanız için 3. maddenin alt maddelerinden a olanı seçenlerden olmalısınız. Bu noktada artık bir ateistsiniz; yapılacak çok iş, sorgulanacak çok dogma, binlerce soru, okunacak yüzlerce kaynak ve kısıtlı zaman var. Belki de hata yaptınız ama daha önce de belirttiğim gibi artık geri dönüşünüz yok çünkü kazanımlarınızın, harcadığınız zamanın ve tükettiğiniz enerjinin karşılığını fazlasıyla verdiğinizin bilincindesiniz. Bu bilinç sizin (isteseniz de) geri dönüşünüzün önündeki en büyük engel olacak.

Mücahit Dawkins ve Sahabeleri

Bilinmeyen Fikirler

Bir bireyin ateist olma öyküsünü kısa da olsa da anlattım; bunu anlatırken teist olmanın dayanılmaz hafifliğine de kısaca değindim.

Şimdi ise sırada ateist ve teist düşünce yapısının birbirine üstünlük kurma veya birbiriyle tartışma noktasındayız. Ateist bireyler bulundukları teist toplum yasaları gereği dışlanmış, yok sayılmıştır. Bulundukları toplumların çağdaşlık seviyelerine göre bu yok sayılma ve dışlanmanın şiddeti değişir fakat varlıkları bakidir. Bu sosyolojik yapı içerisinde ateist bireylerin davranış biçimleri üç evrede anlaşılabilir; önceleri “kendine ateist” dediğimiz içe kapanma, ardından kendi kimliğiyle toplum içinde yer edinme, son olarak da düşüncelerini toplum üzerinde etkili hale getirmek için bazı yollara başvurmak ki buna karşı tarafın dilinden bir ifadeyle “mücahit ateist” diyorum ben. Mücahit ateistler bulundukları her ortamda kendi fikirlerini savunur ve karşı fikirin mantığını çeşitli deliller ile çürütmeye çalışır.

(Bu noktada bir şey belirtmek isterim ki Ateizm kesinle Teizm’in karşıtı değildir. Aksine tarihi olarak baktığımızda teist felsefenin Ateizm’e karşı olarak çıktığını görürüz. Düşünen insanlık tarihinin evveliyatını tam olarak bilemesek de teist felsefelerin ilklerinin tarihini az çok bilmekteyiz ve buradan ortaya çıkan sonuç olarak aslında teist felsefenin ateist felsefeye karşı olarak çıktığını çok rahat anlayabiliriz.)

Çeşitli ortamlarda ortaya çıkan tartışmalarda yüzlerce soru görürsünüz ve bunlara verilen binlerce yanıt. Bunlar arasında en son moda olansa başlığımızı oluşturan “Tanrı yoksa kanıt göster” mantığına çıkan soru cümleleri. Benim asıl şaşırdığım nokta teistlerin bu soruyu sorması değil elbette ki kendilerinin nasıl bir gelişim sürecinden geçip de bu soruları sorduklarını yeterince açıkladık. Burada tuhaf olan “mücahit ateistler”in bu soruya da bir yanıt verme çabası. Sorun şu ki soru dediğimiz kalıplar, normal itibarıyla, bir yanıt bulma amacıyla oluşturulan cümlelerdir. Oysa bu soruda göze batan ilk nokta, sorunun, “varlığını kanıtla” mantığının sorularından türemiş ve hiçbir yanıt alma amacı gütmeyen, yanıt alsa bile asla kabullenmeyecek zihinler tarafından dile getirilen, “arıklama” diye tabir ettiğimiz eylemin ardından kendi sistemlerine uyarladıkları manasız bir cümle olması.

Ne felsefi, ne sosyolojik, ne hukuki, ne de mantık açısından yokluğa kanıt istemek gibi bir durum söz konusu olabilir. Yokluk bir iddia olmadığından bunu kanıtlamaya çalışmak da bu sorunun kendisi kadar mantık dışı bir hale dönüşür. Parantez içine aldığım açıklamada görüldüğü gibi teist felsefe ortaya bir tanrı olgusu ve bunun “şüphesiz” varlığı iddiasıyla çıktığında çeşitli argümanlarla bunu kanıtlamaya çalışmıştır ve buna mecburdur. Kanıt dediğiniz şey herhangi bir iddiayı doğrulamak, bu iddianın doğruluğunu belli sağlam temellere oturtmak amacı ile kullanıma sunulan bir takım argümanlardır. Daha açıklayıcı olması açısından birkaç örnekleme yaparak devam edelim.

X filozofu tanrı konusu hakkında ortaya bir varlık fikri atar (iddia eder) ve bunu belli sebeplere dayandırarak iddiasının doğruluğunu kanıtlamaya çalışır. Bu davranış sonucunda, doğru ya da yanlışlığına bakılmadan, ortaya attığı iddia üzerine bazı tartışmalar açılır ve iddiası üzerine çeşitli karşıt-yanlı iddialar

sunulur. Gördüğümüz gibi ortaya fikir sunan X kişinin fikrine itibar edilir. Sebebi ise çok basit; fikrini temellendirmek için kanıtlarla dayanak sağlaması.

Bu X kişinin teistlerin tercih ettiği yolu seçmesi halini ele alalım.

X filozofu tanrı konusu hakkında ortaya bir varlık fikri atar (iddia eder) ve kendi fikrini kanıt olarak sunarak bunun doğruluğunu ispatlamaya çalışır. Üstüne bir de “haydi şimdi yokluğunu kanıtlayın” der. Ortaya fikir atan X kişisi sadece bir iddia sunmuştur ve bunu hiçbir kanıtla desteklemeden üstüne kendi iddiasını kanıt olarak göstererek bu fikrinin yanlışlığının kanıtlanması beklemektedir. Benim bildiğim kadarıyla felsefe tarihinde bu yöntemi kullanan bir filozof yoktur ki olsa bile bu yöntemi izlediği için iddiasına itibar edilip de üzerinde karşıt-yanlı bir fikir belirtilmediğinden kendisi felsefe tarihinin çöplüğünde gezinmektedir.

İşin hukuki boyutuna bakalım.

Bir cinayet işleniyor ve ortada bir savcı, bir hâkim, bir de zanlı var. Hâkim, görevi ve hukuk kuralları gereği, önce savcının iddiasını dinleyecek, ardından zanlının bu iddialara karşı bir iddia sunarak kendini savunmasını isteyecek ve bu süreç belli kanıtlarla hâkimin ikna olup da karar vermesine kadar bu şekilde sürecek.

Savcı iddiasını ortaya atar ve zanlının bu cinayeti işlediğini hâkime ispatlamak için bazı kanıtlar ortaya koyar. Burada görmemiz gereken önemli nokta şu ki savcının sunduğu kanıtlar, iddiasını desteklemek ve ikna edici olmak zorunda. Hâkim, savcının iddiası ve bu iddiayı destekleyen kanıtların gerçekliğe yakınlık derecesine bakmaksızın, hukuk kuralları gereği zanlıya söz hakkı tanımak ve bu iddiayı çürütecek kanıtlar sunmasını istemek zorundadır.

Diğer yönteme geçelim.

Savcı, zanlının cinayeti işlediği iddiasını ortaya atar ve kanıt göstermesini isteyen hâkime “ortada ceset var” gibi dayanaksız bir kanıt sunar. Hâkim bu mantıksız kanıtı hem vicdanen hem kurallar gereği kabul edemeyeceğinden daha mantıklı kanıtlar sunulmasını ister. Savcı kanıtlarını sunmaya devam eder:

“Ortada ceset var”, “Ceset ortadadır”, “Zanlının maktulü öldürdüğünü maktulün kendisi söylüyor!”, “Maktulün mahzun mahzun bakışları ve kendisini zanlının öldürdüğünü kanıtlıyor”, “Maktulün maktul olması en büyük kanıttır”, “Maktul şüphesiz en maktul olandır” ve tabii son olarak şu noktayla savcı kendi iddiasını da çürütecek en mantıksız kanıtla gelir hâkimin karşına “zanlı maktulü öldürmediğini kanıtlasın”, henüz kendisi zanlının maktulü öldürdüğünü kanıtlayamadan...

Yeterli seviyede diline hakim bir savcı bu kanıtları sonsuza kadar çeşitlendirebilir fakat bu son kanıt sunulduğunda ne hakimin vicdanını ne de hukuk kurallarını ikna etmeye gücü yeter. Bu durumda zanlı gerçekten bu cinayeti işlemiş olsa bile savcının kanıtlarının karşında gülüp geçmesi ve kanıt olarak savcının kanıtlarının kanıt sayılamayacağı gerçeğini göstermesi suçsuzluğunu

ispatlamaya yetecek ve ceza almaktan kurtaracaktır kendisini.

İşin sosyolojik boyutu ve mantıksal örneklemesini, yazının yeterince uzun olduğunu göz önüne alarak ve daha fazla uzamasını istemediğimden, geçiyorum ki sunduğum iki örnek yeterince açıklayıcı olmuştur.

Yokluğa kanıt isteyecek kadar mantık dışı kişilere cevap vermek, onların mantığı seviyesine inmek demektir; fakat biliyorum ki “mücahit ateistler” buna da cevap vermek için yanıp tutuşarak duramıyorlar ve bu tartışmanın içine giriyorlar sıklıkla. Bu sorunun başlık olarak seçildiği tartışmalarda rastladığım birkaç örnekte gerçekten de yokluğu kanıtlamaya çalışan “mücahit”ler gördüm ve açıkçası onlara bu soruyu soranlardan daha çok güldüm. Yeterince ateizm aşkıyla tutuşup, her tartışmada yer alıp, kendi düşüncenizi karşıt düşünceli kişilere kabul ettirmek için mantıksız sorulara cevap vermeniz gerekmez ama kendinize hakim olamıyorsanız da bu tür tartışmalarda söyleyebileceğiniz en etkili argümanınız şudur;

“Tanrı’nın yokluğuna tek kanıt, henüz varlığının kanıtlanamamış olmasıdır!”

Bilinmeyen Fikirler

<https://www.facebook.com/bilinmeyenfikirler>

<http://bilinmeyenfikirler.tumblr.com>

<http://about.me/bilinmeyenfikirler>

<http://www.youtube.com/user/bilinmeyenfikirler>

REKLAM

- Mobil cihaz ve tablet uygulamalarımızda
- Sosyal Medya hesaplarımızda
- Web sitemizde
- Aylık dergimizde